


2/⁹/1996
MARZEC

BIULETYN

Bankowego Funduszu Gwarancyjnego



SPIS TREŚCI

Opinie, komentarze

Polski system gwarantowania depozytów bankowych a dyrektywa Unii Europejskiej 94/19 EWG - dr Marek Grzybowski, prof. dr hab. Marek Safjan 3

Zapewnienie bezpieczeństwa wkładów w niemieckim systemie bankowym - Andrzej Bielecki 19

Uchwały Zarządu BFG w sprawie przekazania syndykom masy upadłości kwot na wypłatę środków gwarantowanych:

Uchwała Nr 1/1-G/96 Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 5 stycznia 1996 r. w sprawie przekazania syndykowi masy upadłości Banku Spółdzielczego w Solcu Kujawskim (woj. bydgoskie) kwot na wypłatę środków gwarantowanych..... 22

Uchwała nr 11/2-G/96 Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 13 lutego 1996 r. w sprawie przekazania syndykowi masy upadłości Banku Spółdzielczego w Żerkowie (woj. kaliskie) kwot na wypłatę środków gwarantowanych..... 27

Uchwała nr 13/3-G/96 Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 22 lutego 1996 r. w sprawie przekazania syndykowi masy upadłości Banku Spółdzielczego w Jaraczewie (woj. kaliskie) kwot na wypłatę środków gwarantowanych..... 32

Uchwała nr 14/96 Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 27 lutego 1996 r. w sprawie wprowadzenia zasad i trybu wykonywania kontroli wykorzystania pomocy Finansowej udzielonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny..... 37

Polski system gwarantowania depozytów bankowych a dyrektywa Unii Europejskiej 94/19 EWG

dr Marek Grzybowski
prof. dr hab. Marek Safjan

I. WSTĘP

Ustawa z 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym^{1/} wprowadziła do polskiego porządku prawnego instytucję całkowicie nową, która nie miała odpowiednika w żadnych wcześniejszych regulacjach. Ocena funkcjonowania ustawy, pierwsze doświadczenia zbierane w tej dziedzinie wskazują niewątpliwie na potrzebę poszukiwania optymalnego modelu rozwiązań wykorzystującego doświadczenia obcych systemów prawnych. Szczególnie istotne są dla naszego kraju regulacje przyjmowane w państwach Unii Europejskiej zważywszy na obowiązek harmonizowania prawa polskiego z normami prawa wspólnot europejskich, który wynika z postanowień art. 68 Układu stowarzyszeniowego (Układ europejski). Sfera regulacji prawno-finansowych w tym związanych z funkcjonowaniem systemu bankowego należy do dziedzin wyraźnie wskazywanych przez Układ stowarzyszeniowy jako te, w których konieczne jest dążenie do harmonizacji prawa w pierwszej kolejności (art. 69).^{2/}

Z tej właśnie perspektywy szczególnie istotna staje się ocena przyjętego w ustawie z 1994 roku modelu rozwiązań, uwzględniająca regulacje zawarte w dyrektywie Rady Wspólnot 94/19 z dnia 30 maja 1994 roku w sprawie systemu gwarantowania wkładów. Posługujemy się tekstem dyrektywy w tłumaczeniu opublikowanym w kwartalniku "Prawo bankowe" 1995, nr 2. Podkreślić należy, że dyrektywa nakłada obowiązek adresowany do wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej dostosowania swych wewnętrznych systemów prawnych do zasad i standardów w niej ustalonych i jest źródłem prawa tworzącego obligatoryjny system w obrębie wspólnot europejskich. Integracja Polski z Unią Europejską prowadzić będzie do analogicznego obowiązku ustanowienia w naszym wewnętrznym systemie prawnym wszystkich minimalnych wymagań dotyczących systemu gwarantowania wkładów, które są przewidywane w dyrektywie. Rozważania w dalszej części referatu zamierzamy podzielić na dwa zasadnicze wątki: zaprezentujemy najbardziej istotne elementy dyrektywy, a następnie spróbujemy je skonfrontować z regulacjami obowiązującego prawa polskiego, aby odpowiedzieć na pytanie, czy i w jakim stopniu istnieją rozbieżności i w jakim kierunku należy rozbieżności te usuwać.

We współczesnej Europie ukształtowały się różne systemy gwarantowania depozytów, a ich ocena wymaga odwołania się do takich kryteriów, jak sposób tworzenia systemu (systemy obligatoryjne czy porozumienia dobrowolne), zakres ochrony depozytów, w tym przede wszystkim poziom udzielanych gwarancji, a także sposób gromadzenia środków na wypłatę gwarancji, czy wreszcie stopień ingerencji banku centralnego w funkcjonowanie systemów ochrony.

Do niedawna w Europie występowały trzy podstawowe koncepcje organizacyjne systemów: pierwszy - oparty na zasadach samoorganizacji i dobrowolności i utworzony przez zainteresowane banki (system niemiecki), drugi - tworzony również w drodze dobrowolnych porozumień międzybankowych, ale przy silnym współdziałaniu banku centralnego (Francja, Włochy), wreszcie system trzeci - tworzony i zarządzany przez państwo (Wielka Brytania).^{3/} Spośród cech charakterystycznych warto tu zwrócić uwagę na to jaki jest zakres ochrony środków gwarantowanych w poszczególnych krajach Unii Europejskiej. I tak np. na początku lat dziewięćdziesiątych wynosił on we Francji 400 tys. franków na deponenta, w Niemczech - do 30% gwarantowanego kapitału własnego, we Włoszech - 100% od pierwszych 200 mln lirów i 80% od następnych 800 mln na deponenta, w Wielkiej Brytanii - 75% od 20 tys. funtów na każdego deponenta. W wymienionych krajach poziom ochrony znacznie przekracza minimalny poziom ustalony w dyrektywie Unii Europejskiej, o czym niżej będzie jeszcze mowa. Niezależnie jednak od faktu różnego ukształtowania poziomu ochrony istotne jest stwierdzenie, że towarzyszy temu zróżnicowaniu swoista odmienność filozofii ochrony deponenta. W niektórych bowiem systemach przerzuca się część ryzyka upadku banku na deponenta, a tym samym pośrednio skłania się go do podejmowania ostrożnych decyzji przez klientów banku (np. wyraźnie czynnik ten występuje w Wielkiej Brytanii).

Wspólną cechą charakterystyczną dla wszystkich systemów jest brak gwarancji dla depozytów międzybankowych, z drugiej strony zaś we wszystkich tych krajach ochroną objęte są depozyty w oddziałach banków zagranicznych.

W krajach Europy Centralnej i Wschodniej rozwiązania dotyczące ochrony depozytów bankowych stanowią całkowite novum i ich uruchamianie jest jednym z elementów stabilizowania systemu bankowego. Przykładem mogą być Węgry, w których fundusz utworzony został w 1993 roku w drodze ustawowej. Ochrona gwarantowana przez system węgierski sięga poziomu 7,5 tys. USD.

II. ZAŁOŻENIA DYREKTYWY UNII EUROPEJSKIEJ

Pierwsza ogólna uwaga, która nasuwa się na tle analizy dyrektywy wskazuje na to, że regulacji zostały poddane jedynie najbardziej istotne elementy systemu gwarantowania wkładów przy pozostawieniu stosunkowo szerokiej swobody ustawodawcy krajowemu co do regulacji kwestii szczegółowych. Elastyczność uregulowań zawartych w dyrektywie przejawia się także i w tym, że szereg rozwiązań ma charakter wariantowy, co stwarza zatem możliwość dokonywania opcji przez ustawodawcę wewnętrznego.

Analizując tekst dyrektywy należy ponadto pamiętać, że mamy do czynienia z rozwiązaniami, które tworzą swoiste minimum regulacyjne, a w konsekwencji pomimo wprowadzenia dyrektywy w życie w krajach europejskich mogą współwystępować różnorodne modele rozwiązań niekiedy daleko od siebie odbiegające (np. z jednej strony model niemiecki, z drugiej - hiszpański).

Druga ogólna uwaga, którą warto poczynić w tym miejscu dotyczy bardzo nieodległej daty przyjęcia dyrektywy, tj. 1994 roku z mocą obowiązującą od lipca 1995 roku.

Należy zdawać sobie sprawę z tego, że również w krajach Unii Europejskiej, przynajmniej na szczeblu prawa wspólnotowego mamy zatem do czynienia z pierwszymi doświadczeniami legislacyjnymi w tej dziedzinie, z poszukiwaniami optymalnego modelu rozwiązań, który jak się zdaje daleki jest jeszcze od definitywnego ukształtowania.

Uregulowania zawarte w dyrektywie opierają się na następujących założeniach.

Po pierwsze - wskazać należy na zasadę powszechności systemu gwarantowania wkładów i równego traktowania instytucji kredytowych, którą wyraża jednoznacznie art. 3 dyrektywy stanowiąc, że każde państwo ma obowiązek zapewnienia i oficjalnego uznania na swoim terytorium jednego lub kilku systemów gwarantowania wkładów. Konsekwencją tej zasady jest przyjęcie, że żadna instytucja kredytowa nie może przyjmować wkładów, jeżeli nie jest członkiem takiego systemu. Wyjątkowo państwo członkowskie może zwolnić instytucję kredytową od obowiązku przynależności do programu gwarantowania wkładów, jeżeli należy ona do systemu, który chroni samą instytucję finansową zapewniając jej płynność i wypłacalność.

O zakresie tak określonego systemu gwarantowania wkładów decydują dwa zasadnicze elementy: po pierwsze - pojęcie instytucji kredytowej, oraz po drugie - pojęcie wkładu gwarantowanego. Zgodnie z postanowieniami art. 1 ust. 4 przez instytucję kredytową rozumie się przedsiębiorstwo, którego działalność polega na pozyskiwaniu wkładów lub innych zwrotnych funduszy od ogółu społeczeństwa oraz przyznawaniu kredytów na swój własny rachunek. Przez wkład natomiast rozumie się zgodnie z ust. 1 art. 1 **jakikolwiek saldo kredytowe** pochodzące z funduszy złożonych na koncie lub okresowych stanów wynikających z normalnych transakcji bankowych, które instytucja kredytowa musi zwrócić na mocy warunków prawnych oraz wynikających z umowy; wkładem jest także jakikolwiek dług potwierdzony świadectwem wydanym przez instytucję kredytową. Ograniczenia przedmiotowe zakresu ochrony mogą przybierać charakter obligatoryjny (art. 2 dyrektywy) lub fakultatywny (art. 7 ust. 2 dyrektywy).

Dyrektywa nie przesądza jaki system gwarantowania wkładów ma być wprowadzony do porządku wewnętrznego. Może on być zatem szczegółowo regulowany przez obowiązujące ustawy ale może też opierać się na konstrukcjach umownych, dla których ustawa tworzyć będzie jedynie ogólne i dość luźne ramy, ale który będzie oficjalnie uznany na terytorium danego państwa.

Zasada powszechności systemu gwarantowania przyjęta w dyrektywie oznacza także iż przedmiotem systemu mogą być wkłady zarówno podmiotów gospodarczych, jak i osób fizycznych, co wyraźnie wskazuje na to, że prawo wspólnotowe postrzega w mechanizmie gwarantowania wkładów istotny element stabilizujący funkcjonowanie systemu bankowego jako całości, a nie tylko instrument ochrony drobnych konsumentów ("ciułaczy").^{4/} Jednocześnie jednak regulacje te są ujęte dość elastycznie, skoro zważywszy na treść załącznika 1 mogą być przez system prawny wyłączone z ochrony gwarancyjnej również wkłady podmiotów gospodarczych - przedsiębiorstw, które są takiej wielkości, iż nie mają zezwolenia na sporządzenie skróconych zestawień bilansowych, zgodnie z art. 11 dyrektywą Rady 79/660 EWG na temat rocznych zestawień rachunkowych.

Drugą zasadą rozwiązań przyjętych w dyrektywie jest zapewnienie szybkości i efektywności wypłat w ramach systemu gwarancji. Istotne znaczenie z tego punktu widzenia ma konstrukcja tzw. niedostępnego wkładu. Przez niedostępny wkład rozumie się wkład należny i płatny, który nie został wypłacony przez instytucję kredytową zgodnie z warunkami prawnymi lub wynikającymi z umowy. Dyrektywa zapewnia w tym zakresie daleko idącą elastyczność umożliwiając wkroczenie systemu gwarantowania już bądź w momencie ustalenia przez upoważnioną władzę, że instytucja finansowa czy kredytowa nie jest w stanie wypłacić wkładu, nie ma szans, żeby tego dokonać w przyszłości, bądź od orzeczenia organu sądowego (art. 1 ust. 3). Decyzja w sprawie niedostępności wkładu powinna być podjęta w ciągu 3 tygodni od momentu, gdy po raz pierwszy właściwe władze powzięły wiadomość, że instytucji finansowej nie udało się wypłacić wkładów. Moment początkowy wyznaczony przez powstanie stanu wkładu niedostępnego wyznacza bieg terminów na dokonywanie wypłat uprawnionych podmiotom, które w zasadzie - jak wynika z art. 10 dyrektywy - nie powinny przekraczać okresu trzech miesięcy, z możliwością dwukrotnego przedłużenia.

Kolejną cechą regulacji jest ustalenie minimalnego pułapu gwarancji wkładów w odniesieniu do każdego deponenta. Kwotę minimalną wyznacza w zasadzie zgodnie z art. 7 suma 20.000 ECU. Wyjątkowo - w okresie przejściowym (tj. do dnia 31 grudnia 1999 roku) państwa członkowskie, których poziom gwarancji jest niższy mogą utrzymać ten niższy poziom pod warunkiem jednak, że nie jest on niższy od 15.000 ECU. Owe minimalne granice gwarancji muszą być utrzymane również w takich systemach, które zakładają tzw. udział własny deponenta (art. 7 ust. 4).

Za charakterystyczne należy uznać regulacje dyrektywy dotyczące tak zwanych rachunków wspólnych (art. 8 dyrektywy). Obok samej definicji tych rachunków (rozumianych jako rachunki otwarte w imieniu dwóch lub więcej osób oraz takie wobec których dwie lub więcej osób ma prawa, które mogą działać wbrew podpisom jednej lub więcej z tych osób), dyrektywa zawiera regulacje wskazujące na sposób postępowania w takiej sytuacji przy wypłacie środków gwarantowanych. Przewiduje się w tym zakresie różne warianty rozwiązań, które mogą być wprowadzone w systemie prawa wewnętrznego w szczególności: po pierwsze - rachunek może być równo podzielony wobec deponentów (chyba, że w porządku prawnym danego państwa istnieją reguły specjalne), po drugie - w sytuacji gdy rachunek wspólny dotyczy wspólnego przedsiębiorstwa, stowarzyszenia lub ugrupowania o podobnym charakterze, bez osobowości prawnej, może on być traktowany jako złożony przez jednego deponenta. Ma to szczególne znaczenie dla wielkości środków wypłacanych. W zależności bowiem od przyjętego wariantu ograniczenia kwotowe wypłat będą odnoszone z osobna do udziału każdego deponenta (wariant pierwszy), bądź łącznie do całego wkładu (wariant drugi). Zaznaczyć należy, że w świetle dyrektywy "łączne" traktowanie deponentów rachunku wspólnego jako jednego deponenta dotyczy tylko sytuacji wyraźnie wskazanych w samej dyrektywie.

Inna wreszcie zasada dyrektywy dotyczy tzw. terytorialności (art. 4). System gwarancji danego państwa członkowskiego Unii powinien zgodnie z tą zasadą obejmować deponentów w filiach utworzonych przez instytucje kredytowe na obszarze innych państw członkowskich. Występuje tu jednak znamienne zróżnicowanie gdy chodzi o uczestnictwo filii (oddziału) w systemie gwarantowania depozytów danego państwa w zależności od tego,

czy centrale instytucji kredytowych mieszczą się w państwach członkowskich (uczestnictwo w systemie gwarantowania oparte jest wtedy na zasadzie dobrowolności - art. 4 ust. 2), czy też poza krajem członkowskim (obligatoryjność przystąpienia do systemu gwarantowania, o ile brak jest odpowiednich zabezpieczeń po stronie danej instytucji zagranicznej).

Zasadnicze wreszcie znaczenie z punktu widzenia ochrony praw deponenta mają rozwiązania zawarte w art. 9 dyrektywy, które nakładają obowiązek zapewnienia klientom banku dostępu do wszystkich niezbędnych informacji związanych z systemem gwarancji wkładów w danej instytucji finansowej. Art. 9 dyrektywy zdaje się nie pozostawiać wątpliwości co do tego, że chodzi tu o czynny obowiązek zapewnienia informacji, a nie tylko o nie-utrudnianie w ich otrzymaniu. Interesująca ponadto wydaje się możliwość nałożenia ograniczeń w zakresie reklamy systemu gwarantowania, które sprowadzałyby reklamę do faktograficznego odniesienia do systemu, którego członkiem jest instytucja kredytowa.

III. ROZWIĄZANIA SYSTEMU POLSKIEGO są - jak można zauważyć - zbliżone w swych istotnych elementach do konstrukcji przyjętych w dyrektywie Rady Unii.

Po pierwsze bowiem - polska ustawa o BFG z 1994 roku opiera się na zasadzie obligatoryjności i powszechności uczestnictwa w systemie gwarantowania depozytów (zob. w szczególności art. 2 ust. 3 ustawy, choć z pewnymi istotnymi wyjątkami, o których będzie mowa niżej).

Po drugie - polska ustawa wprowadza mechanizm pokrycia bezpośrednich roszczeń deponentów wobec Bankowego Funduszu Gwarancyjnego narzucając określone limity czasowe.

Po trzecie - tworzy się maksymalny pułap odpowiedzialności z tytułu gwarancji ustawowej.

Po czwarte - zbliżony - chociaż nie tożsamy - jest krąg podmiotów wyłączonych z systemu gwarantowania.

Po piąte - polski system zdaje się gwarantować zasadę terytorialności, a zatem w odniesieniu do deponentów banków zagranicznych, których oddziały działają w Polsce, zapewnia system gwarantowania wkładów określony ustawą o BFG (co nie znaczy jednak, że zasady postępowania w stosunku do banków zagranicznych są identyczne jak te, które przewiduje dyrektywa).

Istnieniu owych podobieństw w zasadniczych elementach konstrukcyjnych ustawy o BFG towarzyszy jednocześnie szereg różnic, a nawet niezgodności w stosunku do standardów przyjętych w regulacji europejskiej, co sprawia, że przedwczesne byłoby stawianie tezy iż rozwiązania prawa polskiego i wspólnotowego są zharmonizowane. Spróbujmy więc obecnie określić zasadnicze różnice, które występują w regulacjach prawa polskiego w stosunku do dyrektywy.

Po pierwsze - pomimo wspomnianej wcześniej powszechności systemu gwarantowania polski system prawny nie odnosi systemu gwarantowania do wszystkich instytucji finansowych upoważnionych do prowadzenia działalności depozytowej i kredytowej, ograniczając bowiem ten system jedynie do banków.

Analizując zakres podmiotowy uczestników obowiązkowego systemu gwarantowania środków pieniężnych warto zauważyć, że art. 2 ust. 3 ustawy o BFG nie obejmuje swym zakresem instytucji finansowych - spółek prawa handlowego działających na podstawie zezwolenia Prezesa NBP udzielonego w trybie art. 11¹ ustawy z dnia 31 stycznia 1989 roku - Prawo bankowe.^{5/} Wyłączenie to zdaje się potwierdzać stanowisko prezentowane jeszcze na etapie dyskusji o projekcie nad jedną z nowelizacji prawa bankowego, że instytucje quasi bankowe nie odpowiadające w pełni wymaganiom ustanowionym w stosunku do banków nie powinny być dopuszczone do funkcjonowania.^{6/} Wyłączenie ich z kręgu podmiotów objętych obowiązkowym systemem gwarantowania jest na gruncie obowiązującego prawa trafne, ale następnym logicznym krokiem powinna być albo likwidacja możliwości działania takich instytucji finansowych na obecnych warunkach albo odpowiednia modyfikacja wymagań odpowiadająca wymaganiom stawianym bankom, a w konsekwencji rozszerzenie mechanizmu gwarancji na te instytucje. Aktualność wyrażonej opinii potwierdza m.in. uchwalenie nowej ustawy z 14 grudnia 1995 roku o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Regulacje tej ustawy nie przewidują bowiem wprost ochrony deponentów kas ze strony BFG, a tylko pośrednią ochronę poprzez lokaty kas spółdzielczych w bankach objętych ochroną BFG do wysokości gwarantowanej przez BFG (art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy). Trzeba zdawać sobie sprawę, że ten system stwarzać może niebezpieczeństwo dla członków kas, ponieważ nie każda kasa będzie zdolna do wytworzenia nadwyżek, a ponadto nie każda kasa będzie w praktyce respektowała nakaz wynikający z tego przepisu.

Trafność tego poglądu zdaje się potwierdzać rozwiązania przyjmowane w uregulowaniach państw europejskich. Warto w szczególności zauważyć, że stanowisko wiążące możliwość działania instytucji finansowej z obowiązkiem uczestniczenia w odpowiednim systemie gwarantowania wkładów jest reprezentowana również we wspomnianej Dyrektywie Unii Europejskiej 1994 roku. Art. 3 ust. 4 Dyrektywy stanowi bowiem, że "instytucja kredytowa wykluczona z systemu gwarantowania wkładów może kontynuować ich przyjmowanie, jeżeli przed skreśleniem z listy członków (obowiązkowego systemu - przyp. Autorów) zawarła alternatywne porozumienia gwarancyjne, które zapewniają deponentom poziom i zakres ochrony stanowiący co najmniej odpowiednik zabezpieczeń oferowany przez oficjalny system gwarantowania lokat".

Po drugie - polski system gwarantowania depozytów narusza jedną z fundamentalnych zasad funkcjonowania systemów tego typu w krajach europejskich, a mianowicie zasadę równości. Zgodnie z regulacjami ustawy o BFG istnieją dodatkowe gwarancje Skarbu Państwa do dnia 31 grudnia 1999 roku z tytułu wkładów oszczędnościowych w trzech bankach: PKO BP, PKO S.A. i BGŻ oraz z tytułu wkładów oszczędnościowych (zgromadzonych na książeczkach mieszkaniowych do dnia 23 października 1990 roku) w zakresie przekraczającym gwarancje ustawowego systemu gwarantowania środków wynikające z ustawy o BFG (zob. art. 47 ustawy).

Tego rodzaju sytuacja stwarza niewątpliwie uprzywilejowania dla pewnej kategorii banków i określonej kategorii deponentów. Na tle braku stabilnej sytuacji systemu bankowego w Polsce owa uprzywilejowana sytuacja kilku największych banków może prowadzić do umacniania ich pozycji dominującej, a może nawet monopolistycznej w odniesieniu co najmniej do pewnej kategorii czynności bankowych. Przy okazji należy zauważyć, że nie jest panaceum na tego rodzaju sytuację możliwość wprowadzenia

umownego systemu gwarantowania przez inne banki komercyjne na podstawie art. 39 i nast. ustawy o BFG. Utworzenie takiego systemu bowiem objąć może jedynie banki dostatecznie silne które mogą pozwolić sobie na ponoszenie dodatkowych, znaczących przecież obciążeń, związanych z ukształtowaniem subsydiarnych systemów gwarancji. Jest ponadto sprawą dość charakterystyczną, że do chwili obecnej żaden umowny system gwarantowania nie został dotychczas utworzony. Polski system stanowi swoistą hybrydę łącząc elementy systemów obligatoryjnej ochrony z systemami opartymi na dobrowolnych porozumieniach. Nie można bowiem sensownie uzasadnić dlaczego spośród banków objętych ustawowym systemem obligatoryjnym ustawodawca wybiera kilka najlepszych udzielając im dodatkowych gwarancji.^{7/}

Po trzecie - rozwiązania polskiego systemu gwarancji wyraźnie odbiegają od minimalnego poziomu gwarantowania depozytów określonego w art. 7 dyrektywy ustalonego na poziomie 20.000 ECU, a w okresie przejściowym do 31 grudnia 1999 roku - 15.000 ECU. Problem związany z minimalnym poziomem gwarancji należy do najbardziej kontrowersyjnych przy ocenie systemu polskiego. Spróbujmy przedstawić argumenty za i przeciw, które padają w dyskusji na ten temat.

Zwolennicy podwyższenia poziomu gwarancji wskazują na konieczność systematycznego - być może każdego roku - podwyższania poziomu gwarancji, ponieważ tylko w ten sposób osiągnąć można "łagodne lądowanie" w momencie pełnej integracji Polski z Unią Europejską. Ponadto dotychczasowe doświadczenia zdają się wskazywać, że nawet w wariantach najbardziej pesymistycznych odnoszących się do sektora bankowego ustawy system gwarantowania mógłby "znieść" niewielkie obciążenia dodatkową wartością 1.000 czy 1.500 ECU, przy zachowaniu tej samej stawki procentowej tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych. Konieczne jest wreszcie tworzenie takich warunków świadczenia usług finansowych w Polsce które stawałyby się stopniowo porównywalne z innymi krajami członkowskimi Unii, ponieważ jest to jedyna droga przyciągania tak bardzo Polsce potrzebnego kapitału zagranicznego. Nie można również tracić z punktu widzenia faktu - twierdzą zwolennicy podwyższenia poziomu gwarantowania wkładów, że tak minimalny poziom gwarancji prowadzi do sztucznych podziałów depozytów w celu ominięcia czy zminimalizowania ryzyka. Dodatkowym argumentem może być, że - jak wskazywano wyżej - w krajach członkowskich Unii minimalny poziom ochrony jest co najmniej kilkakrotnie przekroczony.

Istnieją jednak poważne argumenty przeciwko podwyższaniu poziomu gwarancji w chwili obecnej. System gwarantowania depozytów działa w Polsce dopiero od roku i trudno na tej podstawie formułować daleko idące wnioski, również co do prognoz na najbliższe lata. Nie został zakończony - pomimo całkowicie odmiennych założeń w tej sprawie - proces restrukturyzacji bankowości spółdzielczej co w konsekwencji sprawia, że w obecnej sytuacji gros środków wypłacanych przez bankowy system gwarancyjny trafia do deponentów upadłych banków spółdzielczych. W konsekwencji oznacza to przerzucenie ciężaru "utrzymania" systemu bankowego wyłącznie na banki komercyjne o dobrych wynikach finansowych. Banki komercyjne obciążone są za tym w znaczącym stopniu kosztami istnienia systemu gwarantowania, ale zarazem słabo odczuwalne mogą być dla nich jego pozytywne skutki w postaci zwiększenia liczby deponentów i wartości depozytów ze względu na rozdrobnienie wkładów. Sytuacja ta przypomina trochę błędne koło, gdzie za podwyższeniem poziomu depozytów przemawiają jednocześnie podobne argumenty, które można wysunąć przeciwko temu rozwiązaniu.

Innym jeszcze argumentem podnoszonym w tej sprawie jest relacja pomiędzy wielkością minimalnego poziomu ochrony a średnią płacą. Spoglądając na ten problem w tej płaszczyźnie należałoby dojść do wniosku, że minimalny poziom gwarancji w Polsce jest relatywnie być może nawet wyższy niż w wielu innych krajach europejskich, bowiem wskaźnik wielokrotności płacy średniej jest znacznie korzystniejszy (ok. 1 - 10).

Na problem wielkości poziomu gwarantowania należy również spoglądać w innej jeszcze perspektywie - zakresu podmiotowego deponentów, który obejmuje w polskim systemie również podmioty gospodarcze. W świetle ustawy z dnia 23 grudnia 1988 roku o działalności gospodarczej^{8/} (art. 3) każdy podmiot gospodarczy ma obowiązek posiadania rachunku bankowego i przeprowadzania rozliczeń za pomocą tego rachunku. W konsekwencji jest swoistym paradoksem i wyraźną niespójnością systemową obligatoryjność płatności bezgotówkowych za pośrednictwem banków (objętą sankcją karą w postaci grzywny do 1.000.000,- zł po denominacji) przy jednoczesnym bardzo niskim poziomie środków gwarantowania (ok. 9.000 złotych po denominacji).^{9/} Do kwestii tej powrócimy w dalszym ciągu rozważań.

Nie chcemy się w tym punkcie wypowiadać w sposób definitywny i ostateczny, sprawa wymaga bowiem pogłębionej analizy. Jedno wydaje się jednak pewne, że w perspektywie kilku lat minimalny poziom gwarancji przyjęty w krajach Unii Europejskiej musi być w Polsce osiągnięty. Trzeba pamiętać, że alternatywą dla stopniowego podnoszenia tego poziomu jest terapia wstrząsowa jednorazowego podniesienia o kilkaset procent wielkości środków gwarantowanych. Czy jest to jednak na pewno rozwiązanie bezpieczniejsze?

Po czwarte - w polskim systemie gwarantowania środków nie działa mechanizm możliwie wczesnej reakcji na powstanie stanu niedostępności depozytu. Przypomnijmy, że zgodnie z dyrektywą (art. 1 ust. 3 i) uruchomienie systemu gwarantowania środków może nastąpić na mocy decyzji odpowiedniego organu w ciągu 21 dni od momentu, gdy zaistniała sytuacja niemożności wypłaty przez instytucję finansową należnych wkładów. Polski system gwarantowania uzależnia moment początkowy wypłat od ogłoszenia upadłości banku bądź od oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego. Jak wskazuje dotychczasowa praktyka wydanie orzeczenia w przedmiocie upadłości banku poprzedzone jest niejednokrotnie wielomiesięcznym okresem zawieszenia banku, w którym bez wątpienia istnieje stan niedostępności wkładów w rozumieniu dyrektywy. W okresie zawieszenia deponent pozbawiony możliwości jakichkolwiek rozporządzeń swoim wkładem nie może jednocześnie korzystać ze środków ochrony, ani też podnosić roszczeń wobec BFG. Żadnych działań wyprzedzających ogłoszenie upadłości mających na celu ochronę deponenta nie może podjąć z własnej inicjatywy Zarząd BFG. Ta sytuacja bardzo poważnie może osłabiać skuteczność naszego systemu, już nie mówiąc o tym, że owa spóźniona interwencja ze strony systemu gwarantowania środków narusza wyraźnie postanowienia dyrektywy. Nasuwa się zatem wniosek, że dość krótkie w sumie, jeśli nie rzecz - dyscyplinujące terminy na uruchomienie systemu gwarancji (art. 27 i 28 ustawy o BFG) stwarzają tylko pozór szybkości działania i trzymania się w ramach wyznaczonych art. 10 dyrektywy (limit czasowy wynosi 3 miesiące z możliwością dwukrotnego przedłużenia w wyjątkowych sytuacjach).

Jednym z możliwych wariantów rozwiązania tego problemu i przyspieszenia trybu uruchamiania środków gwarantowanych byłoby przyznanie BFG dodatkowych kompetencji

w postaci uprawnienia do wnioskowania o wszczęcie postępowania o ogłoszeniu upadłości. Inną alternatywną możliwością byłoby stworzenie podstaw do uruchamiania środków gwarantowanych jeszcze w momencie zawieszenia działalności banku, jeśli by ten okres wydłużał się np. ponad 3 miesiące.

Po piąte - rozwiązania polskiej ustawy nie spełniają *expressis verbis* wymagań określonych w art. 9 dyrektywy w zakresie dostępu do informacji. Problem nie jest jednak do końca oczywisty, ponieważ wydaje się że warunki gwarantowania określają jeden z istotnych elementów stosunków prawnych pomiędzy deponentem a bankiem, a zatem można oczekiwać, że na mocy ogólnych zasad związanych z zawieraniem umów pomiędzy podmiotem profesjonalnym i nieprofesjonalnym przyjętych w kodeksie cywilnym może być wprowadzony obowiązek poinformowania klienta. Wymaga tego bowiem ochrona stosunku zaufania pomiędzy bankiem a jego klientem. Wydaje się jednak, że byłoby co najmniej pożądane aby kwestia informowania deponentów o warunkach gwarancji została wyraźnie i jednoznacznie rozstrzygnięta w odpowiednich przepisach. Chodzi tu przy tym nie tylko o informacje o ogólnych zasadach ustawowych, ale także o przyjętej wykładni tych rozwiązań w praktyce działania BFG. Wydaje się bowiem, że właśnie brak znajomości przyjętych reguł postępowania np. odnośnie cesji wierzytelności w okresie zawieszenia banku może być powodem licznych procesów pomiędzy Funduszem a deponentami upadłego banku. Trzeba wreszcie zaznaczyć, że jeszcze bardziej rygorystyczne zasady informacji powinny odnosić się do przyszłego umownego systemu gwarantowania środków. W tym bowiem przypadku zasady gwarancji nie działają automatycznie z mocy ustawy i w związku z tym powinny być one jednoznacznie określone w regulaminach bankowych wydawanych na podstawie art. 12 ustawy - Prawo bankowe. Realizacja dyrektywy w tym zakresie wymagałaby aby art. 12 ust. 1 Prawa bankowego jednoznacznie wskazywał, że regulaminy te obejmować będą także zasady gwarantowania środków zgromadzonych na rachunkach bankowych.

Przy okazji należy zaznaczyć, że polska ustawa o BFG nie zawiera też żadnych ograniczeń w zakresie reklamy systemów gwarantowania oferowanych przez poszczególne banki. Praktyczne znaczenie takich ograniczeń może objawić się dopiero po uruchomieniu umownych systemów gwarantowania. Wydaje się, że na ten problem trzeba będzie także zwrócić uwagę przy podejmowaniu gruntownej nowelizacji polskiej ustawy o BFG. Dzisiaj bowiem można się powołać co najwyżej na ogólne postanowienia ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji^{10/} i dotyczący nieuczciwej reklamy art. 15 (zob. np. pkt 4 - wypowiedź, która zachęcając do nabycia towarów i usług, sprawia wrażenie neutralnej informacji; pkt 6 - dot. tzw. reklamy porównawczej).

Po szóste - można w tym miejscu jedynie zasygnalizować fakt, że polska ustawa o BFG nie jest zsynchronizowana z postanowieniami ustawy o ochronie obrotu gospodarczego, w takim zakresie, jak wymaga tego art. 10 ust. 5 dyrektywy odnoszący się do sytuacji deponenta, który oskarżony jest o przestępstwo związane z praniem brudnych pieniędzy. Na marginesie można jedynie stwierdzić, że sama regulacja ust. 5 art. 10 dyrektywy nie jest dostatecznie jasna i precyzyjna. Nie wiadomo czy chodzi tu o decyzję sądu o zabezpieczeniu majątkowym, czy też może o autonomiczną decyzję podejmowaną w ramach systemu gwarantowania. Wątpliwą też kwestią wydaje się być łączenie zawieszenia wypłat środków gwarantowanych z prowadzeniem postępowania przygotowawczego przeciwko deponentowi na mocy wymienionej ustawy z dnia 12 października 1994 roku

o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. Nr 126, poz. 615).^{11/} Należy wyrazić pogląd, że automatyzm działań w tym zakresie nie jest wskazany i należałoby raczej uznać za wystarczające możliwości tkwiące w art. 248 i 249 kpk, które dotyczą zabezpieczeń majątkowych.

Po siódme - polska ustawa o BFG nie zawiera żadnych regulacji, które by w szczególny sposób normowały status oddziałów banków zagranicznych z punktu widzenia systemu gwarantowania wkładów tak jak to przewidują art. 4-6 dyrektywy oraz załącznik 2. W konsekwencji wszystkie oddziały banków zagranicznych traktowane są jednakowo bez względu na kraj pochodzenia, a tymczasem konieczne wydają się być uregulowania, które zróżnicują sytuację oddziałów w zależności czy centrala banku zagranicznego należy do kategorii podmiotów przynależnych Unii, czy też nie. Jednym bowiem z podstawowych założeń integracji europejskiej jest tworzenie zbliżonej infrastruktury prawnej dla podmiotów wspólnotowych.

Przypomnijmy w tym momencie, że dyrektywa wprowadzając zróżnicowanie statusów oddziałów państwa członkowskiego oraz innych państw spoza Unii, wymagałaby dla swojej realizacji następujących rozwiązań: oddział zagraniczny państwa członkowskiego Unii nie musiałby należeć do polskiego systemu gwarantowania depozytów; wielkość opłat na rzecz polskiego systemu, o ile oddział dobrowolnie włączyłby się do niego, powinna być dostosowana do poziomu gwarancji w części przekraczającej ochronę istniejącą w państwie macierzystym (w obecnej sytuacji zważywszy na bardzo niski poziom gwarancji w polskim systemie problem ten należy uznać za czysto teoretyczny); powinny być dokonane ustalenia pomiędzy systemem polskim a systemami unijnymi co do zasad współpracy przy realizacji gwarancji.

Z tej części rozważań wynikają zatem następujące wnioski. Polska nie jest wprawdzie jeszcze członkiem Unii, ale poszukiwanie rozwiązań zbliżających nasz system prawny do standardów wspólnotowych wynika - jak już była o tym mowa - z Układu europejskiego. Istniejący stan rzeczy na pewno nie odpowiada rozwiązaniom przyjętym w art. 4-6 Dyrektywy. W tym zakresie wydają się niezbędne zarówno rozwiązania określające precyzyjnie status oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych, a także konieczne jest w przyszłości wyłączenie obligatoryjnej przynależności podmiotów wspólnotowych do polskiego systemu gwarantowania środków. Wydaje się jednak, że odpowiednie rozwiązania harmonizacyjne w tym względzie należy uzgodnić z całokształtem działań dostosowawczych, a między innymi - z podwyższeniem pułapu ochrony środków gwarantowanych. Zwolnienie oddziałów państw Unii Europejskiej z przynależności obowiązkowej do polskiego systemu i "podłączenie" systemu ochrony depozytów w oddziałach do systemów istniejących w kraju macierzystym musiałoby tworzyć warunki bardzo niekorzystne dla polskich banków i powodować odpływ depozytów do banków zagranicznych. Potrzebna jest więc ostrożność postępowania. Art. 45 i 47 Układu europejskiego w odniesieniu do usług finansowych umożliwiają zresztą w okresie przejściowym wprowadzenie i utrzymanie regulacji szczególnych ze względów tzw. przezorności.

Wskazane wyżej niezgodności polskich regulacji z ustaleniami dyrektywy wskazują na konieczność dostosowania polskiego systemu prawnego do prawa wspólnotowego. Należy mieć przy tym świadomość, że chodzi tu o zmiany nie tylko kosmetyczne, ale o doniosłym znaczeniu dla funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów, a może i nawet dla stabilności systemu bankowego w Polsce.

IV. REGULACJE FAKULTATYWNE DYREKTYWY A ROZWIĄZANIA USTAWY O BFG

Obok rozwiązań mających charakter obligatoryjny, które tworzą minimalny, nieprzekraczalny standard dla wszystkich państw Unii dyrektywa zawiera regulacje elastyczne pozwalające na poszukiwanie rozwiązań wariantowych w ramach określonych przez jej regulacje. Dotyczy to kilku węzłowych zagadnień takich m.in. jak zakres ochrony gwarantowania depozytów, koncepcja rachunków wspólnych, funkcjonowanie systemów alternatywnych. Na te zagadnienia należy zwrócić uwagę oceniając polski system prawny. Nie jest bowiem obojętne czy zostały wybrane optymalne warianty normatywne, zważywszy na aktualny etap rozwoju systemu gwarantowania w Polsce i specyficzne uwarunkowania sektora bankowego, który daleki jest od stabilności.

Pierwsze zasadnicze pytanie dotyczy zakresu wyłączenia ochrony depozytów, które dopuszczalne są na tle art. 7 ust. 2 dyrektywy i określone zostały w załączniku nr 1. Trzeba zauważyć, że zakres tych wyłączeń jest bardzo szeroki obejmując w szczególności wkłady instytucji finansowych, towarzystw ubezpieczeniowych, rządu i centralnych władz administracyjnych, władz regionalnych, lokalnych i miejskich, funduszy rentowych, wkłady nieimienne, wkłady przedsiębiorstw o których mowa w pkt. 14 załącznika. W zależności od zakresu zastosowanych wyłączeń w danym systemie prawnym, kształtować się mogą zasadniczo różne modele systemu gwarantowania środków:

- model uniwersalny nastawiony na stabilizację całego systemu bankowego, przy stosunkowo dużych obciążeniach z tytułu funkcjonowania takiego systemu (w tym wariantcie stosuje się tylko wyłączenia obligatoryjne, o których mowa w art. 2 dyrektywy: wkłady międzybankowe, środki objęte pojęciem funduszy własnych, środki pochodzące z prania brudnych pieniędzy),

- bądź model ochrony przeciętnego konsumenta ograniczony do gwarantowania środków gromadzonych jako wkłady oszczędnościowe osób fizycznych. Decyzja w sprawie wyboru jednego z tych modeli zależy od ustawodawcy wewnętrznego.

Analiza polskich rozwiązań zdaje się jednoznacznie wskazywać na to, że polski system zmierza w kierunku systemu uniwersalnego, a więc bardzo szerokiego gwarantowania depozytów z punktu widzenia struktury podmiotowej, który obejmuje zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, w tym podmioty gospodarcze, oraz gminy i komunalne osoby prawne. Już obecnie na podstawie pierwszych miesięcy funkcjonowania BFG mogą się rodzić obawy, że tak szeroki zakres nie jest dostosowany do możliwości polskiego sektora bankowego. Jak słusznie zauważono w literaturze tworzy się w ten sposób w odniesieniu do podmiotów gospodarczych pozorny system ochrony, który w związku z tym pozornie tylko zsynchronizowany jest z obligatoryjnością dokonywania transakcji za pośrednictwem rachunków bankowych^{12/} (zob. uwagi wyżej w tej sprawie). Te same wątpliwości pojawiają się również w odniesieniu do gminy i gminnych jednostek organizacyjnych. W modelu uniwersalnego systemu gwarantowania wkładów wszystkie jednostki organizacyjne mające prawo zakładania rachunków bankowych, np. placówki oświatowe i placówki służby zdrowia mogą oczekiwać, że system gwarantowania obejmie również ich rachunki, dodajmy lokowane najczęściej w małych bankach spółdzielczych. Wydaje się bowiem oczywiste, że odnośnienie kwoty 3.000 ECU jako górnego pułapu gwarancji w odniesieniu do całej gminy, która jako jedyna korzysta z przyniotu osobowości prawnej tworzy stan całkowitej fikcji.

Problem ten jednak nie jest rozwiązany w sposób poprawny na tle obecnej ustawowej definicji deponenta w art. 2 ustawy o BFG. Definicja ta dopuszcza wprowadzenie jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej jako beneficjentów gwarancji, jednakże - jak się wydaje - chodzi tu może tylko o takie jednostki, które mogą działać w obrocie gospodarczym we własnym imieniu np. spółki cywilne traktowane jako podmiot gospodarczy przez przepisy ustawy o działalności gospodarczej z 1988 roku (zob. też art. 13 ust. 3, który przewiduje otwieranie rachunków bankowych dla podmiotów gospodarczych w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 roku o działalności gospodarczej). Rozważana tutaj kwestia ma charakter strategiczny i może decydować o przyszłym modelu rozwiązań w tej dziedzinie. Z całą pewnością należy postawić sobie pytanie czy w obecnych warunkach nie byłoby poprawniejszym rozwiązaniem ograniczenie ustawowego systemu gwarantowania depozytów do klientów - drobnych "ciułaczy" pozostawiając jednocześnie tworzenie w szerszym zakresie przez banki alternatywnych dobrowolnych systemów umownych, które pozwalałyby na objęcie gwarancją szerszych kategorii podmiotów w tym przede wszystkim podmiotów gospodarczych oraz komunalnych osób prawnych.

Ten ostatni problem tworzenia systemów alternatywnych kieruje zarazem uwagę na elastyczne, wariantowe rozwiązania przyjęte w art. 3 dyrektywy, które umożliwiają zwolnienie instytucji kredytowej od obowiązku członkostwa w programie gwarantowania wkładów, o ile instytucja ta należy do systemu, który zabezpiecza samą instytucję kredytową zapewniając jej płynność i wypłacalność, a więc pośrednio gwarantując ochronę deponentów. Nie jest takim alternatywnym systemem przyjęta w art. 39 ustawy o BFG możliwość tworzenia umownego systemu gwarantowania depozytów, w tym bowiem przypadku chodzi nie o system alternatywny, ale o system wspomagający system ustawowy, który pozwala jedynie na rozszerzenie gwarancji środków ponad minimum określone w systemie obowiązkowym, jak również o rozszerzenie zakresu podmiotowego ochrony (zob. art. 40 ust. 2 ustawy o BFG).

Wymaga zapewne analizy odpowiedź na pytanie czy w dalszej perspektywie czasowej nie mogłyby powstać rzeczywiste alternatywne systemy gwarantowania depozytów bankowych, które zwalniałyby ich uczestników z obowiązku funkcjonowania w systemie ustawowym. Być może z definitywną odpowiedzią na te pytania należy poczekać do momentu, kiedy zostaną sformułowane pierwsze doświadczenia z funkcjonowania systemów umownych, a jak dotąd żaden z nich jeszcze nie zaistniał.

Dyrektywa Unii Europejskiej w sprawie systemu gwarantowania wkładów zawiera wyraźne rozstrzygnięcia odnoszące się do rachunków wspólnych (w świetle art. 1 ust. 2 tej dyrektywy - "przez rachunek wspólny rozumie się rachunek otwarty w mieniu dwóch lub więcej osób oraz taki, wobec którego dwie lub więcej osób ma prawa, które mogą działać wbrew podpisom jednej lub więcej z tych osób"). Otóż zasadą zdaje się być odrębne traktowanie każdego deponenta. Przewidywane są przy tym trzy możliwe alternatywne rozwiązania (zob. art. 8 ust. 2 dyrektywy):

- 1. Wypłata środków gwarantowanych według udziału każdego deponenta w rachunku wspólnym,
- 2. W wypadku, gdy nie istnieją odrębne przepisy rachunek taki powinien być równo podzielony pomiędzy deponentów,

- 3. Łączne traktowanie jako jednego deponenta osób mających uprawnienie do rachunku "jako członkowie wspólnego przedsiębiorstwa, stowarzyszenia lub ugrupowania o podobnym charakterze, bez osobowości prawnej".

Odnosząc te rozwiązania do polskiej ustawy o BFG należy zauważyć, że brak jest w jej ramach jakichkolwiek rozstrzygnięć, które by dotyczyły rachunków wspólnych. Prowadzić to musi na gruncie legis latae do zasadniczych wątpliwości przy ustalaniu jaki jest krąg podmiotów do otrzymania świadczeń z art. 23 ustawy o BFG w sytuacji, gdy uprawnionymi do tego samego rachunku są osoby pozostające we wspólności majątkowej (np. małżonkowie pozostający we wspólności ustawowej, wspólnicy spółki cywilnej, ale również członkowie wspólnoty mieszkaniowej w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 roku o własności lokali^{13/}). Ze względu na treść art. 22 ustawy o BFG można twierdzić, że uprawnienia powstają po stronie każdej osoby będącej podmiotem wspólności, skoro w świetle tego przepisu stosunek gwarancji powstaje między Funduszem a deponentem, a więc - być może - każdą osobą uprawnioną.

Z drugiej jednak strony można argumentować, że uprawnienie w świetle art. 22 ust. 1 powstaje łącznie po stronie wszystkich osób tworzących wspólność majątkową, mających zatem niepodzielne prawo do środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Przy tej drugiej interpretacji uprawnienia z tytułu gwarancji stanowiłyby surogat wspólnego prawa, którego podmioty byłyby łącznie traktowane jako deponent. Pojęcie "deponent" w znaczeniu techniczno-prawnym oznaczałoby zatem stronę umowy rachunku (rachunków) bankowego bez względu na to, czy stronę tę tworzy jeden czy więcej podmiotów. Ratio legis ustawy o BFG zdaje się wskazywać na ochronę strony umowy rachunku bankowego, którą - w wypadku wspólności - tworzą łącznie podmioty nią związane. Wierzytelność wobec banku, a następnie wobec Funduszu z tytułu środków gwarantowanych jest prawem wchodzącym w skład majątku wspólnego, a nie odrębnym prawem majątkowym każdego z podmiotów tworzących wspólność.

Oczywiście należy zdawać sobie sprawę z tego, że stosunki prawne związane z istnieniem wspólnej wierzytelności mogą być zróżnicowane. Przedmiotem naszych rozważań są przede wszystkim sytuacje związane z istnieniem wspólności łącznej. W odniesieniu do wspólności majątkowej małżonków przedstawiony pogląd w sprawie łącznego przysługiwania wierzytelności obojgu małżonkom wydaje się być utrwalony w doktrynie^{14/}. W szczególności trzeba uznać, że wierzytelność taka nie ma charakteru solidarnego, ani też nie dzieli się wbrew przepisom art. 379 § 1 k.c. na dwie niezależne od siebie części. W doktrynie przeważa też stanowisko, że wierzytelność z wkładu oszczędnościowego staje się w zasadzie elementem majątku wspólnego bez względu na to, czy umowę tę zawierał jeden czy też oboje małżonkowie, o ile umowa rachunku bankowego dotyczy środków pochodzących z majątku wspólnego. W tym pierwszym wypadku nie powstaną jednak komplikacje związane z "wielopodmiotowością" strony, ponieważ stroną, jak i deponentem jest z punktu widzenia banku wyłącznie małżonek działający. Uprawnienie drugiego małżonka ma więc charakter wewnętrzny i jest skuteczne jedynie wobec małżonka - strony umowy^{15/}. W drugim wypadku przyjęcie założenia o odrębności uprawnień każdego z małżonków musiałoby oznaczać, że wierzytelności wobec BFG "wychodzą" z majątku wspólnego, co stałoby jednak w wyraźnej sprzeczności z zasadami wspólności i nie miałoby podstawy w przepisie ustawowym. Rozważana kwestia powinna być rozstrzygnięta na drodze interwencji ustawodawczej. Wariantem alternatywnym byłoby jej rozstrzygnięcie w drodze pytania prawnego zadanego Sądowi Najwyższemu.

Wielce skomplikowane problemy będą się rodzić w związku z rozważaną tu kwestią w sytuacji, gdy tylko jeden z podmiotów objętych wspólnością należy do kategorii osób wyłączonych z mechanizmu gwarancyjnego (art. 2 ust. 1 ustawy o BFG), bo jest on np. członkiem rady nadzorczej banku w stanie upadłości. Idąc konsekwentnie drogą wskazaną wyżej należałoby także i w tym wypadku wyłączyć możliwość podnoszenia roszczeń wobec Funduszy przez drugiego z małżonków. Wierzytelność wchodząca w skład majątku wspólnego jest bowiem jako taka niepodzielna, nie może mieć jednocześnie podwójnej natury z punktu widzenia przepisów ustawy o BFG w zależności od tego, który z podmiotów będzie podnosił roszczenia. Problem ten budzi wątpliwości zarówno natury dogmatycznej, jak i aksjologicznej. Niełatwo jest bowiem uzasadnić w kategoriach słuszności rozwiązania dla drugiego z małżonków nie należący do kategorii wyłączonych z mocy prawa, pozbawiony ma być korzyści płynących z mechanizmów gwarancji.

Szczególne problemy mogą powstawać na tle statusu spółki cywilnej. Wydaje się trafne rozstrzygnięcie, że spółka cywilna jest w rozumieniu ustawy o BFG - podobnie zresztą jak w świetle ustawy z dnia 23.12.1988 roku o działalności gospodarczej - "jednostką organizacyjną nie mającą osobowości prawnej", i właśnie w tym charakterze jako podmiot gospodarczy jest uznawana za deponenta uprawnionego do wypłat środków gwarantowanych. Uprawnienie to nie może zatem powstać po stronie każdego ze współników spółki cywilnej.

Pogląd ten pozostaje w zgodzie z koncepcją wspólności łącznej istniejącej pomiędzy współnikami spółki cywilnej. Wierzytelność z umowy rachunku bankowego nie jest wierzytelnością poszczególnych współników, ale wierzytelnością stanowiącą składnik wspólnego majątku spółki cywilnej. Bez względu na liczbę współników spółki cywilnej mamy w tym przypadku do czynienia z jednym deponentem i z jedną w konsekwencji wierzytelnością wobec banku oraz jedną wypłatą środków gwarantowanych na rzecz spółki. Wypłata ta zasili majątek spółki, a nie majątek osobisty poszczególnych współników. Zważywszy zatem na to, że deponentem jest spółka cywilna, a nie poszczególni współnicy należy uznać, że nie można kumulować w rozumieniu ustawy o BFG środków zgromadzonych na rachunku spółki cywilnej i na rachunkach poszczególnych współników. W rozumieniu ustawy są to bowiem odrębni deponenci.

Nie ma natomiast żadnych podstaw do odrębnego traktowania rachunku oszczędnościowego osoby fizycznej i rachunku tej osoby otwartego w związku z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą. Nie istnieją bowiem formalnoprawne przesłanki pozwalające na traktowanie osoby fizycznej, która jest podmiotem działalności gospodarczej jako jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej. Zdecydowanie przemawia przeciwko takiej tezie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1988 roku o działalności gospodarczej, który wyraźnie wyodrębnia osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

Na tle tych komplikacji interpretacyjnych należy uznać, że jest pozytywnym elementem wystąpienie przez BFG z propozycją nowelizacji ustawy o BFG,^{16/} która wprowadzić ma jedno z alternatywnych rozwiązań proponowanych przez dyrektywę. W świetle tego projektu bowiem proponuje się następujący zapis art. 2 (1):

- "1. W przypadku prowadzenia przez bank jednego rachunku dla kilku osób (rachunek wspólny) deponentem jest każda z tych osób - w granicach przypadającej na nią części zgromadzonych na tym rachunku środków.
2. W przypadku prowadzenia przez bank rachunku dla spółki cywilnej - deponentem jest ta spółka."

V. KONKLUZJE

Dokonany przegląd zagadnień - choć ograniczony do wybranych tylko kwestii - pozwala sformułować pewne ogólniejsze wnioski w sprawie dostosowania naszego systemu do standardów prawa wspólnotowego.

Po pierwsze - należy odnotować, że polski system gwarantowania środków gromadzonych na rachunkach bankowych rozpoczyna swoje funkcjonowanie nieomalże w tym samym momencie, w którym upływa termin na wprowadzenie w państwach Unii Europejskiej minimalnych rozwiązań przyjętych przez dyrektywę. Okazuje się więc, że nasz system prawny nie pozostaje w tyle co do samego kierunku rozwiązań przyjmowanych w tym zakresie w Europie.

Po drugie - wejście w życie ustawy o BFG trzeba jednak traktować jako pierwszy etap dostosowania naszego prawa do standardów Unii Europejskiej w tej dziedzinie. Pozostaje nadal jeszcze szereg kwestii rozwiązanych w sposób odmienny, bądź też w ogóle pominiętych przez naszego ustawodawcę. Wśród nich wymienić trzeba przede wszystkim sprawę poziomu gwarancji, a także zakres podmiotowego i przedmiotowego ochrony. Obie te grupy zagadnień mają znaczenie strategiczne dla funkcjonowania systemu zabezpieczeń depozytów w przyszłości i można mieć nadzieję, że dyskusja która się toczy w tej dziedzinie pozwoli na znalezienie optymalnych rozwiązań.

Przypisy:

1. (Dz.U. z 1995, nr 4, poz. 18)
2. Istotne znaczenie dla harmonizacji naszego prawa ma art. 83 Układu stowarzyszeniowego, który postanawia: *“Strony będą współpracować w celu przyjęcia wspólnego zbioru przepisów i norm dotyczących m.in. rachunkowości oraz nadzoru i systemów prawnych regulujących bankowość, ubezpieczenia i finanse.”*
3. L. Góral, Kierunki rozwoju systemów ochrony depozytów pieniężnych instytucji kredytowych w wybranych krajach Wspólnoty Europejskiej, *Studia Prawno-Ekonomiczne*, t.XLIX 1994, s. 75 i n., D. Daniluk, Regulacje Unii Europejskiej dotyczące gwarantowania depozytów, *Prawo Bankowe* 1995, nr 2(6)
4. L. Góral, Obowiązkowy system ochrony depozytów bankowych i jego harmonizacja z postanowieniami europejskiego prawa bankowego, *Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego* 1995, nr 11
5. tekst jednolity z 1992 r. Dz.U. Nr 72, poz. 359 z późn.zm.
6. Zob. np. M. Aleksandrowicz, M. Grzybowski, *Prawo bankowe - zmiany*, *Przegląd Podatkowy* z 1993, nr 4
7. na kwestię równego traktowania deponentów zwraca też uwagę L. Góral, *Obowiązkowy...* s. 5
8. Dz.U. Nr 41, poz. 324 z późn. zm.

9. Zob. też L. Góral, *Obowiązkowy...*, s.4
10. Dz.U. Nr 47, poz. 211
11. co do prania brudnych pieniędzy zob. pracę: *Przestępczość gospodarcza*, Warszawa 1995, red. A. Siemaszko, a w jej ramach przede wszystkim tekst P.Raphael, *Pranie pieniędzy - doświadczenia europejskie*, s. 42
12. L. Góral, *Obowiązkowy...*, s.3
13. Dz.U. Nr 85, poz. 388
14. Zob. J. S. Piątowski, *System prawa rodzinnego i opiekuńczego*, PWN 1985, s. 347, J. Pietrzykowski, *Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem*, Warszawa 1994, s. 202
15. Zob. S. K. Rzonca, *Wkłady oszczędnościowe a małżeńska wspólność ustawowa*, *Krakowskie Studia Prawnicze*, rok VIII - 1975, s. 44
16. Zob.stanowisko Rady BFG z listopada 1995 roku



Zapewnienie bezpieczeństwa wkładów w niemieckim systemie bankowym

Ustawa o działalności kredytowej - Kreditwesengesetz (KWG) jest w Niemczech podstawową regulacją prawną określającą zasady i formy systemu bezpieczeństwa wkładów.

Rozwiązania niemieckiego systemu ochrony depozytów zawierają działania prewencyjne, naprawcze oraz moratorium* w przypadku zagrożenia upadłością. To ostatnie, nie wiążące się z postępowaniem naprawczym, jest początkiem likwidacji banku. Praktyczne stosowanie systemu jest uzależnione od decyzji Federalnego Urzędu Nadzoru (Bundesaufsichtsamt fuer Das Kreditwesen, w skrócie BAK).

Działalność prewencyjna BAK nie ogranicza się jedynie do analizy obowiązkowej sprawozdawczości miesięcznej, rocznej, wyników kontroli dokonywanych przez biegłych, czy też rocznych kontroli nadzoru w bankach; wykorzystywane są również informacje z takich źródeł jak rynki kapitałowe, giełda, Związek Biegłych Księgowych, czy kierownictwa banków. Nie lekceważy się także roli plotek, mających swe źródło w środowisku bankowym.

W chwili wystąpienia zagrożenia płynności lub utraty płynności przez bank, a także wówczas, gdy kapitał własny banku nie odpowiada wymogom ustawowym, BAK podejmuje kroki zapobiegawcze nakazując usunięcie przyczyn oraz skutków zaistniałej sytuacji. Jeżeli w wyznaczonym terminie bank nie zdoła wywiązać się z zaleceń i przywrócić płynności, wówczas Federalny Urząd Nadzoru może zastosować sankcje w postaci zakazu lub ograniczenia wypłat dla właścicieli lub wspólników banku z rachunków własnych, wypłat zysków, wreszcie - prawa gwarantowania kredytów. Może też zostać wprowadzony zakaz lokowania wolnych środków, będących w dyspozycji banku, w trwałe wartości majątkowe.

Uprawnienia Federalnego Nadzoru Bankowego są szersze, od wymienionych wyżej, w chwili wystąpienia zagrożenia realizacji zobowiązań banku wobec jego wierzycieli, a szczególnie jeśli chodzi o bezpieczeństwo powierzonych depozytów. Zdarza się to wówczas, gdy bank wykazał stratę w wysokości połowy kapitału własnego, stanowiącego podstawę odpowiedzialności z tytułu gwarantowania wkładów lub też gdy przez trzy kolejne lata wykazywał stratę przekraczającą 10% wartości kapitału własnego. W zależności od stopnia zagrożenia BAK może zastosować szereg zapobiegawczych środków tymczasowych. Są to w szczególności zalecenia wykonawcze dla kadry zarządzającej bankiem, zakazy lub ograniczenia przyjmowania depozytów oraz ograniczenie udzielania kredytów.

W stosunku do właścicieli banków lub członków kierownictwa może zostać wprowadzony zakaz lub ograniczenie działalności wyrażające się całkowitym lub częściowym wyłączeniem z podejmowania decyzji w zakresie prowadzenia spraw banku oraz uprawnień do jego reprezentowania. Środki te stosowane są jednak tylko wówczas, gdy kierownictwu stawiane są poważne, udokumentowane zarzuty.

Środkiem nadzwyczajnym jest ustanowienie kurateli poprzez wprowadzenie do banku organów nadzorczych, których koszty działania pokrywa BAK obciążając nimi później bank.

*W tym przypadku odroczenie w czasie z mocy prawa wykonania zobowiązań banku wobec wierzycieli.

W omówionych wyżej przypadkach Federalny Urząd Nadzoru daje bankom czas na podjęcie samodzielnych działań naprawczych. Sanacja może być przeprowadzana wewnątrz banków - na przykład poprzez zwiększenie kapitału własnego. Może mieć też charakter zewnętrzny np. poprzez wejście inwestora strategicznego (znalezienie kupca na bank w złej sytuacji jest bardzo trudne) lub decyzje dużych wierzycieli o zamianie depozytów na kapitał. Jeżeli bank nie wykorzysta danej szansy, wówczas następuje interwencja BAK.

Stwierdzenie zagrożenia upadłością jest równoznaczne z przejściowym wprowadzeniem moratorium przez Federalny Urząd Nadzoru. Jego celem jest zahamowanie zwiększania się powstałej straty. W ramach moratorium BAK może wydać zakaz dokonywania i przyjmowania płatności, o ile nie służą one obsłudze zobowiązań wobec banku. Celem takiej decyzji jest poprawa standingu banku. Jednakże jej skutki, widoczne na zewnątrz, wpływają na pogorszenie jego wizerunku. Nadzór może równocześnie zarządzić zamknięcie banku dla działalności operacyjnej.

W okresie moratorium nie wyklucza się zastosowania zakazu wykonywania działalności przez dotychczasowych kierowników. Wówczas sąd, właściwy dla siedziby banku, powoduje na wniosek BAK osobę lub osoby z zewnątrz nadając im uprawnienia do prowadzenia spraw banku i jego reprezentacji w ramach kompetencji osób usuniętych. Uprawnienia te, o ile nie zostaną rozszerzone przez właściwe do tego organy banku, ograniczają się do realizacji przedsięwzięć niezbędnych do zapobieżenia pogłębiania się strat, ochrony interesów wierzycieli oraz niedopuszczenia do upadłości. Osoby, którym powierzono pełnienie funkcji zarządczych mogą być odwołane wyłącznie przez sąd - jeżeli zaistnieją po temu ważne powody. W okresie trwania moratorium nie można zlicytować banku ani też aresztować członków jego kierownictwa.

Z chwilą stwierdzenia zagrożenia realizacji zobowiązań banku w stosunku do jego wierzycieli w stopniu, któremu nie można zapobiec przy pomocy innych środków przewidzianych prawem (sanacja, moratorium) Federalny Urząd Nadzoru może zarządzić odebranie licencji bankowej i likwidację banku.

Kierownictwo lub właściciele banku obowiązani są do niezwłocznego zgłoszenia do BAK faktu, iż bank zaprzestał spłacania wierzytelności lub że jego majątek nie wystarcza na ich zaspokojenie. Wówczas następuje złożenie do sądu wniosku o otwarcie postępowania upadłościowego. Instytucją uprawnioną do składania wniosku o upadłość w stosunku do majątku banku jest wyłącznie Federalny Urząd Nadzoru a postanowienie o otwarciu postępowania jest niezaskarżalne.

Nieco odmiennie rozwiązania stosowane są wobec bardzo dużych banków - zbyt dużych, aby upaść - w których wystąpienie zagrożeń mogłoby mieć wpływ na sytuację całej gospodarki, a w szczególności zdestabilizować powszechny obrót płatniczy. W takich przypadkach niemiecki Rząd Federalny, po konsultacji i zasięgnięciu opinii Niemieckiego Banku Federalnego (Deutsche Bundesbank), może przyjąć - w drodze rozporządzenia - następujące rozwiązania prewencyjne lub sanacyjne:

- może ustanowić dla banku prolongatę wykonywania jego zobowiązań i wydać zarządzenie, że w trakcie jego trwania nie są dopuszczalne wobec banku egzekucje przymusowe czy też postępowanie ugodowe lub upadłość,
- może zarządzić okresowe zawieszenie działalności operacyjnej lub tylko poszczególnych czynności bankowych, jak np. okresowe ograniczenie wypłat z rachunków depozytowych,

- może zamknąć okresowo giełdy papierów wartościowych.

Zastosowanie którejkolwiek z wymienionych procedur wymaga równoczesnego określenia skutków prawnych, wynikających z okresowego niewykonywania przez przedsiębiorstwa bankowe przepisów w zakresie prawa cywilnego, finansowego, prawa spółek, wekslowego i czekowego.

Podjęcie obrotu bankowego i giełdowego, po przejściowym ich zawieszeniu, dokonuje się również w drodze rozporządzenia wydanego przez Rząd Federalny po zasięgnięciu opinii Deutsche Bundesbank.

W niemieckim systemie gwarantowania depozytów funkcjonuje, zainicjowany w roku 1966, dobrowolny fundusz gwarancyjny (Einlagensicherungsfonds), tworzony ze składek ok. 300 banków (łącznie z filiami zagranicznymi), które złożyły deklaracje o przystąpieniu. Gromadzenie środków tego funduszu i realizację wypłat przyjął na siebie Związek Banków Niemieckich.

Źródłem finansowania funduszu są:

- roczne składki wynoszące 0,2% sumy depozytów banku członkowskiego (kwota wpłaty może podlegać podwojeniu w każdym kolejnym roku),
- opłaty za przystąpienie do funduszu w wysokości trzykrotności obowiązującej składki rocznej,
- oprocentowanie z lokowania środków funduszu.

Fundusz nie podlega kontroli Federalnego Urzędu Nadzoru, a jego środki są nieopodatkowane. Zakres gwarantowania obejmuje wierzytelności w bilansie i wkłady, w tym również walutowe, wszystkich podmiotów nie będących bankami. Gwarancje funduszu nie obejmują obligacji na okaziciela, kwot poręczeń, wkładów instytucji kredytowych oraz udziałowców większościowych, właścicieli i kierownictwa banku.

Związek Banków Niemieckich badając bieżącą sytuację banków objętych systemem gwarantowania poprzez własnych biegłych rewidentów może określić konkretne wymagania, które musi spełnić dany bank, a w przypadku ich niespełnienia - wyłączyć z funduszu.

Przyjęty w Niemczech system zabezpieczenia depozytów jest w zasadzie jednofunkcyjny. Nastawiony jest na ochronę interesów deponenta. Instytucjonalna, finansowa pomoc dla banków, które w wyniku nieprofesjonalnej lub złej działalności osłabiły swoją pozycję i znalazły się w trudnej sytuacji, jest nie do pogodzenia z zasadą konkurencyjności i kreowania dobrego wizerunku systemu bankowego.

Andrzej Bielecki

Warszawa, 29 lutego 1996 r.

Uchwały Zarządu BFG

Uchwała nr 1/1-G/96

Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
z dnia 5 stycznia 1996 r.

w sprawie przekazania syndykowi masy upadłości Banku Spółdzielczego w Solcu Kujawskim (woj. bydgoskie) kwot na wypłatę środków gwarantowanych

Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 1995 r., Nr 4, poz. 18) - zwanej dalej ustawą, Zarząd Bankowego Funduszu Gwarancyjnego uchwała co następuje:

§ 1

1. Przekazać syndykowi masy upadłości Banku Spółdzielczego w Solcu Kujawskim na wypłatę środków gwarantowanych kwotę 932.484,12 zł (słownie: dziewięćset trzydzieści dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt cztery złote dwanaście groszy).

2. Udział poszczególnych podmiotów objętych systemem gwarantowania w kwocie, o której mowa w ust. 1, określa się jak w załączniku do uchwały.

3. Wysokość dokonywanych wpłat przez podmioty objęte systemem gwarantowania - na rachunek Funduszu Nr 1111-710013-139-4 w Głównym Oddziale Walutowo-Dewizowym Narodowego Banku Polskiego w Warszawie - ustalona została jak w załączniku do uchwały.

§ 2

1. Określa się następujące zasady wypłat środków gwarantowanych:

1) z chwilą otrzymania uchwały, syndyk masy upadłości niezwłocznie sporządzi terminarz wypłat środków gwarantowanych poszczególnym deponentom i po uzgodnieniu go z Bankowym Funduszem Gwarancyjnym poda do publicznej wiadomości przez wywieszenie w lokalu Banku

(oddziału prowadzącego rachunki) oraz ogłoszenie w dzienniku poczytnym na obszarze działania Banku;

2) terminarz wypłat winien być opracowany z uwzględnieniem przepisu art. 28 ust. 3 ustawy, tj. w sposób zapewniający dokonanie wypłat wszystkim uprawnionym deponentom bez zbędnej zwłoki;

3) w informacji publicznej, o której mowa w pkt. 1, należy określić terminy dokonywania wypłat z rachunków wskazanych w informacji, bez podawania nazwisk i imion ich posiadaczy;

4) niezwłocznie po otrzymaniu uchwały syndyk przekaze Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu nazwę banku wraz z podaniem numeru rachunku, na który mają zostać przekazane środki, o których mowa w § 1 ust. 1;

5) z chwilą otrzymania uchwały, syndyk masy upadłości w oparciu o listę deponentów niezwłocznie sporządzi listę wypłat, na podstawie której będzie dokonywać wypłat kwot środków gwarantowanych deponentom;

6) lista wypłat powinna zawierać następujące dane:

- nazwisko i imię lub nazwę firmy (jednostki) posiadacza rachunku,
- adres posiadacza rachunku,
- numer dowodu osobistego lub numer regionu posiadacza rachunku,
- numer pozycji na liście deponentów, w której wykazano wierzytelności danego posiadacza rachunku,
- kwotę do wypłaty (łącznie kwota środków objętych gwarancją),

- datę wypłaty,
- ewentualną adnotację o wypłacie środków gwarantowanych pełnomocnikowi deponenta – w takich przypadkach należy dołączyć oryginał pełnomocnictwa, chyba że umocowanie do podjęcia środków wynika z dokumentacji przedmiotowego rachunku;

7) przy dokonywaniu wypłat syndyk (osoba upoważniona przez syndyka do dokonania wypłat) obowiązany jest sprawdzić zgodność danych zamieszczonych na liście wypłat, określonych w pkt. 6 z odpowiednimi danymi zawartymi w dokumentach przedstawionych przez osobę podejmującą wypłatę – potwierdzając tę zgodność własnym podpisem na liście wypłat;

8) w razie niezgodności danych, o których mowa w pkt. 7, syndyk może dokonać wypłaty jedynie w przypadku identyfikacji deponenta na podstawie dodatkowych dokumentów, czyniąc o tym odpowiednią wzmiankę na liście wypłat;

9) syndyk nie może wstrzymać wypłat deponentowi, którego tożsamość została potwierdzona, a kwota środków gwarantowanych została prawidłowo obliczona w oparciu o księgi bankowe;

10) kwota wypłaty środków gwarantowanych jednemu deponentowi nie może przekroczyć sumy kwot określonych w art. 23 ust. 2 ustawy, bez względu na liczbę rachunków, na których deponent posiadał środki pieniężne, także jako współposiadacz;

11) wypłaty środków gwarantowanych w odniesieniu do jednego rachunku mogą być dokonywane jedynie w granicach określonych w art. 23 ust. 2 ustawy, chyba że jest to tzw. rachunek wspólny. W takich przypadkach kwotę zgromadzoną na rachunku „dzieli się” pomiędzy współposiadaczy tego rachunku;

12) podział, o którym mowa w pkt. 11, powinien być dokonany z zachowaniem zasad ustalonych w umowie rachunku bankowego w zakresie dysponowania gromadzonymi środkami. W przypadku braku określenia takich zasad w umowie rachunku, podział dokonywany jest proporcjonalnie do liczby współposiadaczy;

13) w przypadkach, gdy którykolwiek współposiadacz rachunku wspólnego posiada jeszcze inne rachunki, należy dokonać podziału kwoty na rachunku wspólnym i dodać część przypadającą na danego posiadacza z tego rachunku do jego środków zgromadzonych na innych rachunkach.

Od tak powstałej sumy należy obliczyć i wypłacić przysługującą temu deponentowi kwotę gwarancyjną.

2. Suma dokonanych przez syndyka wypłat środków gwarantowanych nie może przekroczyć sumy kwot:

1) wchodzących w skład masy upadłości płynnych środków Banku, tj.

- a) środków w kasie;
- b) środków na rachunkach w innych bankach;
- c) kwot rezerw obowiązkowych;

2) odpowiadających wysokości utworzonego przez Bank Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych

3) kwoty przekazanej syndykowi przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, określonej w § 1 ust. 1.

3. W przypadku niezgłoszenia się zainteresowanych w dniu określonym w terminarzu o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, syndyk wzywa deponenta listem poleconym do odbioru należnych mu kwot, wyznaczając dodatkowy termin wypłaty nie dłuższy niż 14 dni od dnia określonego w terminarzu.

4. Syndyk zawiadamia Bankowy Fundusz Gwarancyjny o zakończeniu wypłat i niezwłocznie przekazuje listę wypłat Funduszowi, potwierdzając swym podpisem rzetelność danych w niej zawartych.

5. Kwoty nie wypłacone deponentom oraz kwoty uzyskane przez syndyka tytułem odsetek naliczonych przez bank od kwot przekazanych przez Fundusz na wypłatę środków gwarantowanych zgodnie z niniejszą uchwałą, syndyk zwraca Funduszowi w terminie 14 dni od upływu ostatniego z terminów, o których mowa w ust. 3.

6. Syndyk zawiadamia w terminie 7 dni Bankowy Fundusz Gwarancyjny o ustaleniu przez Sędziego Komisarza listy wierzytelności.

7. Bankowy Fundusz Gwarancyjny sprawuje bieżącą kontrolę nad prawidłowością realizacji postanowień niniejszej uchwały. Na żądanie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego syndyk obowiązany jest udzielić wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty związane z realizacją postanowień niniejszej uchwały.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd
Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

Załącznik
do Uchwały nr 1/1-G/96

WPLATY BANKÓW NA FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH DLA DEPONENTÓW BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W SOLCU KUJAWSKIM

	Nazwa banku	Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpląty do BFG w złotych
1	2	3	4
1	Powszechna Kasa Oszczędności bp	14,8389	138 370,39
2	Bank Polska Kasa Opieki SA	10,7514	100 255,10
3	Bank Handlowy w Warszawie SA	4,8412	45 143,42
4	Bank Gospodarki Żywnościowej SA	3,3437	31 179,47
5	Bank Gospodarstwa Krajowego	0,0564	525,92
6	Bank Rozwoju Eksportu SA	1,5486	14 440,45
7	Polski Bank Inwestycyjny SA	4,3182	40 266,53
8	Bank Depozytowo-Kredytowy w Lublinie SA	2,8550	26 622,42
9	Bank Gdański SA	3,5803	33 385,73
10	Bank Przemysłowo-Handlowy SA	5,4842	51 139,29
11	Bank Śląski SA w Katowicach	6,0862	56 752,85

Nazwa banku		Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty do BFG w złotych
1	2	3	4
12	Bank Zachodni SA we Wrocławiu	3,9443	36 779,97
13	Pomorski Bank Kredytowy SA w Szczecinie	3,4101	31 798,64
14	Powszechny Bank Gospodarczy SA w Łodzi	2,8303	26 392,10
15	Powszechny Bank Kredytowy SA w Warszawie	6,7001	62 477,37
16	Wielkopolski Bank Kredytowy SA w Poznaniu	4,3449	40 515,50
17	Bank Cukrownictwa Cukrobank SA	0,0564	525,92
18	Bank Częstochowa SA w Częstochowie	0,0586	546,44
19	Bank Depozytowo-Powierniczy Glob SA	0,0304	283,48
20	Bank Energetyki SA w Radomiu	0,1769	1 649,56
21	Bank Inicjatyw Gospodarczych BIG SA	1,0024	9 347,22
22	Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA	0,0749	698,43
23	Bank Komunalny SA w Gdyni	0,0999	931,55
24	Bank Morski SA	0,0839	782,35
25	Bank Ochrony Środowiska SA	0,9399	8 764,42
26	Bank Pocztowy SA	0,1721	1 604,81
27	Bank Podlaski SA	0,0261	243,38
28	Bank Powierniczo-Gwarancyjny SA w Warszawie	0,0184	171,58
29	Bank Przemysłowy SA w Łodzi	0,2203	2 054,26
30	Bank Regionalny SA w Rybniku	0,0448	417,75
31	Bank Rolno-Przemysłowy SA	0,0330	307,72
32	Bank Rozwoju Budownictwa Mieszkaniowego SA	0,0417	388,85
33	Bank Rozwoju Cukrownictwa SA	0,0519	483,96
34	Bank Rozwoju Energetyki i Ochrony Środowiska SA Megabank	0,0001	0,93
35	Bank Rozwoju Rolnictwa Rolbank SA	0,1982	1 848,18
36	Bank Społem SA	0,0300	279,75
37	Bank Staropolski SA	0,6744	6 288,67
38	Bank Świętokrzyski SA w Kielcach	0,0483	450,39
39	Bank Unii Gospodarczej SA	0,0058	54,08
40	Bank Własności Pracowniczej SA w Gdańsku	0,0390	363,67
41	Bank Współpracy Regionalnej SA w Krakowie	0,3960	3 692,64
42	Bank Wschodni SA	0,0315	293,73
43	Bank Wschodnio-Europejski SA w Warszawie	0,3166	2 952,24
44	BIG Bank SA	0,4341	4 047,91
45	BWR Bank Secesyjny SA	0,0290	270,42
46	Bydgoski Bank Budownictwa SA	0,0277	258,30
47	Cuprum Bank SA w Lubinie	0,2799	2 610,02

	Nazwa banku	Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty do BFG w złotych
1	2	3	4
48	Gliwicki Bank Handlowy SA	0,1981	1 847,25
49	Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni SA	0,0193	179,97
50	Gospodarczy Bank Wielkopolski SA	0,0222	207,01
51	Górnośląski Bank Gospodarczy SA	0,4186	3 903,38
52	BWR Real Bank SA	0,1195	1 114,32
53	Kredyt Bank SA	0,8606	8 024,96
54	Petrobank SA	0,1808	1 685,93
55	Pierwszy Komercyjny Bank SA w Lublinie	1,1733	10 940,84
56	Polbank SA	0,0152	141,74
57	Polski Bank Rozwoju SA	0,3834	3 575,14
58	Powszechny Bank Budowlany Invest-Bank SA	0,5105	4 760,33
59	Prosper Bank SA	0,2587	2 412,34
60	Savim Bank Depozytowo-Kredytowy SA	0,0223	207,94
61	GE Capital Bank SA	0,0570	531,52
62	Spółdzielczy Bank Rozwoju Samopomoc Chłopska	0,0328	305,85
63	Wielkopolski Bank Rolniczy SA	0,0020	18,65
64	Wschodni Bank Cukrownictwa SA	0,3746	3 493,09
65	ABN Amro Bank (Polska) SA	0,0162	151,06
66	Bank Amerykański w Polsce SA	0,2821	2 630,54
67	Bank Creditanstalt SA	0,4455	4 154,22
68	BNP Dresdner Bank (Polska) SA	0,0825	769,30
69	Citibank (Poland) SA	0,9718	9 061,88
70	IBP Bank SA	0,1895	1 767,06
71	ING Bank Warsaw	0,4850	4 522,55
72	Pierwszy Polsko-Amerykański Bank SA	0,1933	1 802,49
73	Polsko-Amerykański Bank Hipoteczny SA	0,0044	41,03
74	Polsko-Kanadyjski Bank Św. Stanisława SA	0,0334	311,45
75	Raiffeisen-Centrobank SA	0,4399	4 102,00
76	Deutsche Bank Polska SA	0,0020	18,65
77	Societe Generale	0,1383	1 289,63
78	BS zrzeszone w BGŻ SA	4,4025	41 052,61
79	BS zrzeszone w BUG SA	0,8233	7 677,14
80	BS zrzeszone w GBW SA	0,9071	8 458,56
81	BS zrzeszone w GBPZ SA	1,3583	12 665,93
	Ogółem	100,0000	932 484,12

Uchwała nr 11/2-G/96

Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
z dnia 13 lutego 1996 r.

w sprawie przekazania syndykowi masy upadłości Banku Spółdzielczego w Żerkowie (woj. kaliskie) kwot na wypłatę środków gwarantowanych

Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 1995 r., Nr 4, poz. 18) - zwanej dalej ustawą, Zarząd Bankowego Funduszu Gwarancyjnego uchwała co następuje:

§ 1

1. Przekazać syndykowi masy upadłości Banku Spółdzielczego w Żerkowie, na wypłatę środków gwarantowanych kwotę 808.845,48 zł (słownie: osiemset osiem tysięcy osiemset czterdzieści pięć złotych czterdzieści osiem groszy).

2. Udział poszczególnych podmiotów objętych systemem gwarantowania w kwocie, o której mowa w ust. 1, określa się jak w załączniku do uchwały.

3. Wysokość dokonywanych wpłat przez podmioty objęte systemem gwarantowania - na rachunek Funduszu Nr 1111-710013-139-4 w Głównym Oddziale Walutowo-Dewizowym Narodowego Banku Polskiego w Warszawie - ustalona została jak w załączniku do uchwały.

§ 2

1. Określa się następujące zasady wypłat środków gwarantowanych:

1) z chwilą otrzymania uchwały, syndyk masy upadłości niezwłocznie sporządzi terminarz wypłat środków gwarantowanych poszczególnym deponentom i po uzgodnieniu go z Bankowym Funduszem Gwarancyjnym poda do publicznej wiadomości przez wywieszenie w lokalu Banku

(oddziału prowadzącego rachunki) oraz ogłoszenie w dzienniku poczytnym na obszarze działania Banku;

2) terminarz wypłat winien być opracowany z uwzględnieniem przepisu art. 28 ust. 3 ustawy, tj. w sposób zapewniający dokonanie wypłat wszystkim uprawnionym deponentom bez zbędnej zwłoki;

3) w informacji publicznej, o której mowa w pkt. 1, należy określić terminy dokonywania wypłat z rachunków wskazanych w informacji, bez podawania nazwisk i imion ich posiadaczy;

4) niezwłocznie po otrzymaniu uchwały syndyk przekaże Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu nazwę banku wraz z podaniem numeru rachunku, na który mają zostać przekazane środki, o których mowa w § 1 ust. 1;

5) z chwilą otrzymania uchwały, syndyk masy upadłości w oparciu o listę deponentów niezwłocznie sporządzi listę wypłat, na podstawie której będzie dokonywać wypłat kwot środków gwarantowanych deponentom;

6) lista wypłat powinna zawierać następujące dane:

- nazwisko i imię lub nazwę firmy (jednostki) posiadacza rachunku,
- adres posiadacza rachunku,
- numer dowodu osobistego lub numer regonu posiadacza rachunku,
- numer pozycji na liście deponentów, w której wykazano wierzytelności danego posiadacza rachunku,
- kwotę do wypłaty (łącznie kwota środków objętych gwarancją),

- datę wypłaty,
- ewentualną adnotację o wypłacie środków gwarantowanych pełnomocnikowi deponenta – w takich przypadkach należy dołączyć oryginał pełnomocnictwa, chyba że umocowanie do podjęcia środków wynika z dokumentacji przedmiotowego rachunku;

7) przy dokonywaniu wypłat syndyk (osoba upoważniona przez syndyka do dokonania wypłat) obowiązany jest sprawdzić zgodność danych zamieszczonych na liście wypłat, określonych w pkt. 6 z odpowiednimi danymi zawartymi w dokumentach przedstawionych przez osobę podejmującą wypłatę – potwierdzając tę zgodność własnym podpisem na liście wypłat;

8) w razie niezgodności danych, o których mowa w pkt. 7, syndyk może dokonać wypłaty jedynie w przypadku identyfikacji deponenta na podstawie dodatkowych dokumentów, czyniąc o tym odpowiednią wzmiankę na liście wypłat;

9) syndyk nie może wstrzymać wypłat deponentowi, którego tożsamość została potwierdzona, a kwota środków gwarantowanych została prawidłowo obliczona w oparciu o księgi bankowe;

10) kwota wypłaty środków gwarantowanych jednemu deponentowi nie może przekroczyć sumy kwot określonych w art. 23 ust. 2 ustawy, bez względu na liczbę rachunków, na których deponent posiadał środki pieniężne, także jako współposiadacz;

11) wypłaty środków gwarantowanych w odniesieniu do jednego rachunku mogą być dokonywane jedynie w granicach określonych w art. 23 ust. 2 ustawy, chyba że jest to tzw. rachunek wspólny. W takich przypadkach kwotę zgromadzoną na rachunku „dzieli się” pomiędzy współposiadaczy tego rachunku;

12) podział, o którym mowa w pkt. 11, powinien być dokonany z zachowaniem zasad ustalonych w umowie rachunku bankowego w zakresie dysponowania gromadzonymi środkami. W przypadku braku określenia takich zasad w umowie rachunku, podział dokonywany jest proporcjonalnie do liczby współposiadaczy;

13) w przypadkach, gdy którykolwiek współposiadacz rachunku wspólnego posiada jeszcze inne rachunki, należy dokonać podziału kwoty na rachunku wspólnym i dodać część przypadającą na danego posiadacza z tego rachunku do jego środków zgromadzonych na innych rachunkach.

Od tak powstałej sumy należy obliczyć i wypłacić przysługującą temu deponentowi kwotę gwarancyjną.

2. Suma dokonanych przez syndyka wypłat środków gwarantowanych nie może przekroczyć sumy kwot:

1) wchodzących w skład masy upadłości płynnych środków Banku, tj.

- a) środków w kasie;
- b) środków na rachunkach w innych bankach;
- c) kwot rezerw obowiązkowych;

2) odpowiadających wysokości środków Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych pozostałych z 1995 roku;

3) kwoty przekazanej syndykowi przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, określonej w § 1 ust. 1.

3. W przypadku niezgłoszenia się zainteresowanych w dniu określonym w terminarzu o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, syndyk wzywa deponenta listem poleconym do odbioru należnych mu kwot, wyznaczając dodatkowy termin wypłaty nie dłuższy niż 14 dni od dnia określonego w terminarzu.

Syndyk zwolniony jest od obowiązku wysyłania zawiadomienia, jeżeli koszt korespondencji przewyższa kwotę gwarantowaną deponentowi.

4. Syndyk zawiadamia Bankowy Fundusz Gwarancyjny o zakończeniu wypłat i niezwłocznie przekazuje listę wypłat Funduszowi, potwierdzając swym podpisem rzetelność danych w niej zawartych.

5. Kwoty nie wypłacone deponentom oraz kwoty uzyskane przez syndyka tytułem odsetek naliczonych przez bank od kwot przekazanych przez Fundusz na wypłatę środków gwarantowanych zgodnie z niniejszą uchwałą, syndyk zwraca Funduszowi w terminie 14 dni od upływu ostatniego z terminów, o których mowa w ust. 3.

6. Syndyk zawiadamia w terminie 7 dni Bankowy Fundusz Gwarancyjny o ustaleniu przez Sędziego Komisarza listy wierzytelności.

7. Bankowy Fundusz Gwarancyjny sprawuje bieżącą kontrolę nad prawidłowością realizacji postanowień niniejszej uchwały. Na żądanie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego syndyk obowiązany jest udzielić wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty związane z realizacją postanowień niniejszej uchwały.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd

Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

Załącznik
do Uchwały nr 11/2-G/96

WPLATY BANKÓW NA FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH DLA DEPONENTÓW BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W ŻERKOWIE

	Nazwa banku	Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wplaty do BFG w złotych
1	2	3	4
1	Powszechna Kasa Oszczędności bp	14,8378	120 014,87
2	Bank Polska Kasa Opieki SA	10,7506	86 955,74
3	Bank Handlowy w Warszawie SA	4,8408	39 154,59
4	Bank Gospodarki Żywnościowej SA	3,3435	27 043,75
5	Bank Gospodarstwa Krajowego	0,0553	447,29
6	Bank Rozwoju Eksportu SA	1,5485	12 524,97
7	Polski Bank Inwestycyjny SA	4,3179	34 925,14
8	Bank Depozytowo-Kredytowy w Lublinie SA	2,8547	23 090,11
9	Bank Gdański SA	3,5800	28 956,67
10	Bank Przemysłowo-Handlowy SA	5,4838	44 355,47
11	Bank Śląski SA w Katowicach	6,0858	49 224,72

Nazwa banku		Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty do BFG w złotych
1	2	3	4
12	Bank Zachodni SA we Wrocławiu	3,9440	31 900,87
13	Pomorski Bank Kredytowy SA w Szczecinie	3,4098	27 580,01
14	Powszechny Bank Gospodarczy SA w Łodzi	2,8300	22 890,33
15	Powszechny Bank Kredytowy SA w Warszawie	6,6996	54 189,41
16	Wielkopolski Bank Kredytowy SA w Poznaniu	4,3446	35 141,10
17	Bank Cukrownictwa Cukrobank SA	0,0564	456,19
18	Bank Częstochowa SA w Częstochowie	0,0586	473,98
19	Bank Depozytowo-Powierniczy Glob SA	0,0304	245,89
20	Bank Energetyki SA w Radomiu	0,1769	1 430,85
21	Bank Inicjatyw Gospodarczych BIG SA	1,0023	8 107,06
22	Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA	0,0749	605,83
23	Bank Komunalny SA w Gdyni	0,0999	808,04
24	Bank Morski SA	0,0839	678,62
25	Bank Ochrony Środowiska SA	0,9398	7 601,53
26	Bank Pocztowy SA	0,1721	1 392,02
27	Bank Podlaski SA	0,0261	211,11
28	Bank Powierniczo-Gwarancyjny SA w Warszawie	0,0184	148,83
29	Bank Przemysłowy SA w Łodzi	0,2203	1 781,89
30	Bank Regionalny SA w Rybniku	0,0448	362,36
31	Bank Rolno-Przemysłowy SA	0,0330	266,92
32	Bank Rozwoju Budownictwa Mieszkaniowego SA	0,0417	337,29
33	Bank Rozwoju Cukrownictwa SA	0,0519	419,79
34	Bank Rozwoju Energetyki i Ochrony Środowiska SA Megabank	0,0001	0,81
35	Bank Rozwoju Rolnictwa Rolbank SA	0,1982	1 603,13
36	Bank Spółem SA	0,0300	242,65
37	Bank Staropolski SA	0,6743	5 454,05
38	Bank Świętokrzyski SA w Kielcach	0,0483	390,67
39	Bank Unii Gospodarczej SA	0,0058	46,91
40	Bank Własności Pracowniczej SA w Gdańsku	0,0390	315,45
41	Bank Współpracy Regionalnej SA w Krakowie	0,3960	3 203,03
42	Bank Wschodni SA	0,0315	254,79
43	Bank Wschodnio-Europejski SA w Warszawie	0,3166	2 560,80
44	BIG Bank SA	0,4341	3 511,20
45	BWR Bank Secesyjny SA	0,0290	234,57
46	Bydgoski Bank Budownictwa SA	0,0277	224,05
47	Cuprum Bank SA w Lubinie	0,2799	2 263,96

	Nazwa banku	Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty do BFG w złotych
1	2	3	4
48	Gliwicki Bank Handlowy SA	0,1981	1 602,32
49	Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni SA	0,0193	156,11
50	Gospodarczy Bank Wielkopolski SA	0,0222	179,56
51	Górnośląski Bank Gospodarczy SA	0,4186	3 385,83
52	BWR Real Bank SA	0,1320	1 067,68
53	Kredyt Bank SA	0,8605	6 960,12
54	Petrobank SA	0,1808	1 462,39
55	Pierwszy Komercyjny Bank SA w Lublinie	1,1732	9 489,38
56	Polbank SA	0,0152	122,94
57	Polski Bank Rozwoju SA	0,3834	3 101,11
58	Powszechny Bank Budowlany Invest-Bank SA	0,5105	4 129,16
59	Prosper Bank SA	0,2586	2 091,67
60	Savim Bank Depozytowo-Kredytowy SA	0,0223	180,37
61	GE Capital Bank SA	0,0570	461,04
62	Spółdzielczy Bank Rozwoju Samopomoc Chłopska	0,0328	265,30
63	Wielkopolski Bank Rolniczy SA	0,0020	16,18
64	Wschodni Bank Cukrownictwa SA	0,3746	3 029,94
65	ABN Amro Bank (Polska) SA	0,0162	131,03
66	Bank Amerykański w Polsce SA	0,2820	2 280,94
67	Bank Creditanstalt SA	0,4455	3 603,41
68	BNP Dresdner Bank (Polska) SA	0,0825	667,30
69	Citibank (Poland) SA	0,9717	7 859,55
70	IBP Bank SA	0,1895	1 532,76
71	ING Bank Warsaw	0,4849	3 922,09
72	Pierwszy Polsko-Amerykański Bank SA	0,1933	1 563,50
73	Polsko-Amerykański Bank Hipoteczny SA	0,0044	35,59
74	Polsko-Kanadyjski Bank Św. Stanisława SA	0,0334	270,15
75	Raiffeisen-Centrobank SA	0,4399	3 558,11
76	Deutsche Bank Polska SA	0,0020	16,18
77	Societe Generale	0,1383	1 118,63
78	BS zrzeszone w BGŻ SA	4,4288	35 822,15
79	BS zrzeszone w BUG SA	0,8246	6 669,74
80	BS zrzeszone w GBW SA	0,9049	7 319,24
81	BS zrzeszone w GBPZ SA	1,3284	10 744,70
	Ogółem	100,0000	808 845,48

Uchwała nr 13/3-G/96

Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
z dnia 22 lutego 1996 r.

w sprawie przekazania syndykowi masy upadłości Banku Spółdzielczego w Jaraczewie (woj. kaliskie) kwot na wypłatę środków gwarantowanych

Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 1995 r., Nr 4, poz. 18) - zwanej dalej ustawą, Zarząd Bankowego Funduszu Gwarancyjnego uchwala co następuje:

§ 1

1. Przekazać syndykowi masy upadłości Banku Spółdzielczego w Jaraczewie, na wypłatę środków gwarantowanych kwotę 705.048,90 zł (słownie: siedemset pięć tysięcy czterdzieści osiem złotych dziewięćdziesiąt groszy).

2. Udział poszczególnych podmiotów objętych systemem gwarantowania w kwocie, o której mowa w ust. 1, określa się jak w załączniku do uchwały.

3. Wysokość dokonywanych wpłat przez podmioty objęte systemem gwarantowania - na rachunek Funduszu Nr 1111-710013-139-4 w Głównym Oddziale Walutowo-Dewizowym Narodowego Banku Polskiego w Warszawie - ustalona została jak w załączniku do uchwały.

§ 2

1. Określa się następujące zasady wypłat środków gwarantowanych:

1) z chwilą otrzymania uchwały, syndyk masy upadłości niezwłocznie sporządzi terminarz wypłat środków gwarantowanych poszczególnym deponentom i po uzgodnieniu go z Bankowym Funduszem Gwarancyjnym poda do publicznej wiadomości przez wywieszenie w lokalu Banku

(oddziału prowadzącego rachunki) oraz ogłoszenie w dzienniku poczytnym na obszarze działania Banku;

2) terminarz wypłat winien być opracowany z uwzględnieniem przepisu art. 28 ust. 3 ustawy, tj. w sposób zapewniający dokonanie wypłat wszystkim uprawnionym deponentom bez zbędnej zwłoki;

3) w informacji publicznej, o której mowa w pkt. 1, należy określić terminy dokonywania wypłat z rachunków wskazanych w informacji, bez podawania nazwisk i imion ich posiadaczy;

4) niezwłocznie po otrzymaniu uchwały syndyk przekaze Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu nazwę banku wraz z podaniem numeru rachunku, na który mają zostać przekazane środki, o których mowa w § 1 ust. 1;

5) z chwilą otrzymania uchwały, syndyk masy upadłości w oparciu o listę deponentów niezwłocznie sporządzi listę wypłat, na podstawie której będzie dokonywać wypłat kwot środków gwarantowanych deponentom;

6) lista wypłat powinna zawierać następujące dane:

- nazwisko i imię lub nazwę firmy (jednostki) posiadacza rachunku,
- adres posiadacza rachunku,
- numer dowodu osobistego lub numer regonu posiadacza rachunku,
- numer pozycji na liście deponentów, w której wykazano wierzytelności danego posiadacza rachunku,
- kwotę do wypłaty (łącznie kwota środków objętych gwarancją),

- datę wypłaty,
- ewentualną adnotację o wypłacie środków gwarantowanych pełnomocnikowi deponenta – w takich przypadkach należy dołączyć oryginał pełnomocnictwa, chyba że umocowanie do podjęcia środków wynika z dokumentacji przedmiotowego rachunku;

7) przy dokonywaniu wypłat syndyk (osoba upoważniona przez syndyka do dokonania wypłat) obowiązany jest sprawdzić zgodność danych zamieszczonych na liście wypłat, określonych w pkt. 6 z odpowiednimi danymi zawartymi w dokumentach przedstawionych przez osobę podejmującą wypłatę – potwierdzając tę zgodność własnym podpisem na liście wypłat;

8) w razie niezgodności danych, o których mowa w pkt. 7, syndyk może dokonać wypłaty jedynie w przypadku identyfikacji deponenta na podstawie dodatkowych dokumentów, czyniąc o tym odpowiednią wzmiankę na liście wypłat;

9) syndyk nie może wstrzymać wypłat deponentowi, którego tożsamość została potwierdzona, a kwota środków gwarantowanych została prawidłowo obliczona w oparciu o księgi bankowe;

10) kwota wypłaty środków gwarantowanych jednemu deponentowi nie może przekroczyć sumy kwot określonych w art. 23 ust. 2 ustawy, bez względu na liczbę rachunków, na których deponent posiadał środki pieniężne, także jako współposiadacz;

11) wypłaty środków gwarantowanych w odniesieniu do jednego rachunku mogą być dokonywane jedynie w granicach określonych w art. 23 ust. 2 ustawy, chyba że jest to tzw. rachunek wspólny. W takich przypadkach kwotę zgromadzoną na rachunku „dzieli się” pomiędzy współposiadaczy tego rachunku;

12) podział, o którym mowa w pkt. 11, powinien być dokonany z zachowaniem zasad ustalonych w umowie rachunku bankowego w zakresie dysponowania gromadzonymi środkami. W przypadku braku określenia takich zasad w umowie rachunku, podział dokonywany jest proporcjonalnie do liczby współposiadaczy;

13) w przypadkach, gdy którykolwiek współposiadacz rachunku wspólnego posiada jeszcze inne rachunki, należy dokonać podziału kwoty na rachunku wspólnym i dodać część przypadającą na danego posiadacza z tego rachunku do jego środków zgromadzonych na innych rachunkach.

Od tak powstałej sumy należy obliczyć i wypłacić przysługującą temu deponentowi kwotę gwarancyjną.

2. Suma dokonanych przez syndyka wypłat środków gwarantowanych nie może przekroczyć sumy kwot:

1) wchodzących w skład masy upadłości płynnych środków Banku, tj.

- a) środków w kasie;
- b) środków na rachunkach w innych bankach;
- c) kwot rezerw obowiązkowych;

2) odpowiadających wysokości środków Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych pozostałych z 1995 roku.

3) kwoty przekazanej syndykowi przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, określonej w § 1 ust. 1.

3. W przypadku niezgłoszenia się zainteresowanych w dniu określonym w terminarzu o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, syndyk wzywa deponenta listem poleconym do odbioru należnych mu kwot, wyznaczając dodatkowy termin wypłaty nie dłuższy niż 14 dni od dnia określonego w terminarzu.

Syndyk zwolniony jest od obowiązku wysyłania zawiadomienia, jeżeli koszt korespondencji przewyższa kwotę gwarantowaną deponentowi.

4. Syndyk zawiadamia Bankowy Fundusz Gwarancyjny o zakończeniu wypłat i niezwłocznie przekazuje listę wypłat Funduszowi, potwierdzając swym podpisem rzetelność danych w niej zawartych.

5. Kwoty nie wypłacone deponentom oraz kwoty uzyskane przez syndyka tytułem odsetek naliczonych przez bank od kwot przekazanych przez Fundusz na wypłatę środków gwarantowanych zgodnie z niniejszą uchwałą, syndyk zwraca Funduszowi w terminie 14 dni od upływu ostatniego z terminów, o których mowa w ust. 3.

6. Syndyk zawiadamia w terminie 7 dni Bankowy Fundusz Gwarancyjny o ustaleniu przez Sędziego Komisarza listy wierzytelności.

7. Bankowy Fundusz Gwarancyjny sprawuje bieżącą kontrolę nad prawidłowością realizacji postanowień niniejszej uchwały. Na żądanie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego syndyk obowiązany jest udzielić wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty związane z realizacją postanowień niniejszej uchwały.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd

Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

Załącznik
do Uchwały nr 13/3-G/96

WPLĄTY BANKÓW NA FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH DLA DEPONENTÓW BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W JARACZEWIE

	Nazwa banku	Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpląty do BFG w złotych
1	2	3	4
1	Powszechna Kasa Oszczędności bp	14,8378	104 613,75
2	Bank Polska Kasa Opieki SA	10,7506	75 796,99
3	Bank Handlowy w Warszawie SA	4,8408	34 130,01
4	Bank Gospodarki Żywnościowej SA	3,3435	23 573,31
5	Bank Gospodarstwa Krajowego	0,0553	389,89
6	Bank Rozwoju Eksportu SA	1,5485	10 917,68
7	Polski Bank Inwestycyjny SA	4,3179	30 443,31
8	Bank Depozytowo-Kredytowy w Lublinie SA	2,8547	20 127,03
9	Bank Gdański SA	3,5800	25 240,75
10	Bank Przemysłowo-Handlowy SA	5,4838	38 663,47
11	Bank Śląski SA w Katowicach	6,0858	42 907,87

Nazwa banku		Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty do BFG w złotych
1	2	3	4
12	Bank Zachodni SA we Wrocławiu	3,9440	27 807,13
13	Pomorski Bank Kredytowy SA w Szczecinie	3,4098	24 040,76
14	Powszechny Bank Gospodarczy SA w Łodzi	2,8300	19 952,88
15	Powszechny Bank Kredytowy SA w Warszawie	6,6996	47 235,46
16	Wielkopolski Bank Kredytowy SA w Poznaniu	4,3446	30 631,55
17	Bank Cukrownictwa Cukrobank SA	0,0564	397,65
18	Bank Częstochowa SA w Częstochowie	0,0586	413,16
19	Bank Depozytowo-Powierniczy Glob SA	0,0304	214,33
20	Bank Energetyki SA w Radomiu	0,1769	1 247,23
21	Bank Inicjatyw Gospodarczych BIG SA	1,0023	7 066,71
22	Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA	0,0749	528,08
23	Bank Komunalny SA w Gdyni	0,0999	704,34
24	Bank Morski SA	0,0839	591,54
25	Bank Ochrony Środowiska SA	0,9398	6 626,05
26	Bank Pocztowy SA	0,1721	1 213,39
27	Bank Podlaski SA	0,0261	184,02
28	Bank Powierniczo-Gwarancyjny SA w Warszawie	0,0184	129,73
29	Bank Przemysłowy SA w Łodzi	0,2203	1 553,22
30	Bank Regionalny SA w Rybniku	0,0448	315,86
31	Bank Rolno-Przemysłowy SA	0,0330	232,67
32	Bank Rozwoju Budownictwa Mieszkaniowego SA	0,0417	294,01
33	Bank Rozwoju Cukrownictwa SA	0,0519	365,92
34	Bank Rozwoju Energetyki i Ochrony Środowiska SA Megabank	0,0001	0,70
35	Bank Rozwoju Rolnictwa Rolbank SA	0,1982	1 397,41
36	Bank Spółem SA	0,0300	211,51
37	Bank Staropolski SA	0,6743	4 754,14
38	Bank Świętokrzyski SA w Kielcach	0,0483	340,54
39	Bank Unii Gospodarczej SA	0,0058	40,89
40	Bank Własności Pracowniczej SA w Gdańsku	0,0390	274,97
41	Bank Współpracy Regionalnej SA w Krakowie	0,3960	2 791,99
42	Bank Wschodni SA	0,0315	222,09
43	Bank Wschodnio-Europejski SA w Warszawie	0,3166	2 232,18
44	BIG Bank SA	0,4341	3 060,62
45	BWR Bank Secesyjny SA	0,0290	204,46
46	Bydgoski Bank Budownictwa SA	0,0277	195,30
47	Cuprum Bank SA w Lubinie	0,2799	1 973,43

	Nazwa banku	Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty do BFG w złotych
1	2	3	4
48	Gliwicki Bank Handlowy SA	0,1981	1 396,70
49	Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni SA	0,0193	136,07
50	Gospodarczy Bank Wielkopolski SA	0,0222	156,52
51	Górnośląski Bank Gospodarczy SA	0,4186	2 951,33
52	BWR Real Bank SA	0,1320	930,66
53	Kredyt Bank SA	0,8605	6 066,95
54	Petrobank SA	0,1808	1 274,73
55	Pierwszy Komercyjny Bank SA w Lublinie	1,1732	8 271,63
56	Polbank SA	0,0152	107,17
57	Polski Bank Rozwoju SA	0,3834	2 703,16
58	Powszechny Bank Budowlany Invest-Bank SA	0,5105	3 599,27
59	Prosper Bank SA	0,2586	1 823,26
60	Savim Bank Depozytowo-Kredytowy SA	0,0223	157,23
61	GE Capital Bank SA	0,0570	401,88
62	Spółdzielczy Bank Rozwoju Samopomoc Chłopska	0,0328	231,26
63	Wielkopolski Bank Rolniczy SA	0,0020	14,10
64	Wschodni Bank Cukrownictwa SA	0,3746	2 641,11
65	ABN Amro Bank (Polska) SA	0,0162	114,22
66	Bank Amerykański w Polsce SA	0,2820	1 988,24
67	Bank Creditanstalt SA	0,4455	3 140,99
68	BNP Dresdner Bank (Polska) SA	0,0825	581,67
69	Citibank (Poland) SA	0,9717	6 850,96
70	IBP Bank SA	0,1895	1 336,07
71	ING Bank Warsaw	0,4849	3 418,78
72	Pierwszy Polsko-Amerykański Bank SA	0,1933	1 362,86
73	Polsko-Amerykański Bank Hipoteczny SA	0,0044	31,02
74	Polsko-Kanadyjski Bank Św. Stanisława SA	0,0334	235,49
75	Raiffeisen-Centrobank SA	0,4399	3 101,51
76	Deutsche Bank Polska SA	0,0020	14,10
77	Societe Generale	0,1383	975,08
78	BS zrzeszone w BGŻ SA	4,4288	31 225,21
79	BS zrzeszone w BUG SA	0,8246	5 813,83
80	BS zrzeszone w GBW SA	0,9049	6 379,99
81	BS zrzeszone w GBPZ SA	1,3284	9 365,87
	Ogółem	100,0000	705 048,90

Uchwała nr 14/96

Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
z dnia 27 lutego 1996 r.

w sprawie wprowadzenia zasad i trybu wykonywania kontroli wykorzystania pomocy finansowej udzielonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny

Na podstawie p 24 ust. 2 Statutu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nadanego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1995 r. w sprawie nadania statutu Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu (Dz. U. z 1995 r. Nr 21, poz. 113), Zarząd Bankowego Funduszu Gwarancyjnego postanawia, co następuje:

§ 1

Uchwala się "Zasady i tryb wykonywania kontroli wykorzystania pomocy finansowej udzielonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny", stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd
Bankowego Funduszu Gwarancyjnego



Bankowy Fundusz Gwarancyjny

Załącznik do Uchwały nr 14/96
Zarządu BFG z dnia 27 lutego 1996 r.

ZASADY I TRYB WYKONYWANIA KONTROLI WYKORZYSTANIA POMOCY FINANSOWEJ UDZIELONEJ PRZEZ BANKOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1

W związku z treścią art. 4 ust. 2 pkt 2 i 4 ustawy z 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym określa się zasady i tryb wykonywania przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, zwany dalej "Funduszem", kontroli nad prawidłowością wykorzystania pomocy udzielonej bankom objętym systemem gwarantowania oraz kontroli realizacji postępowania mającego na celu uzdrowienie gospodarki banku.

§ 2

Celem wykonywania kontroli przez Fundusz jest:

- 1) sprawdzanie prawidłowości wykorzystania pomocy,
- 2) sprawdzanie przebiegu realizacji postępowania mającego na celu uzdrowienie gospodarki banku,
- 3) zapewnienie bezpieczeństwa zaangażowanych środków pomocowych,
- 4) ochrona Funduszu przed ryzykiem utraty zaangażowanych środków.

§ 3

Kontrolą Funduszu objęte są wszystkie banki, którym fundusz udzielił pomocy w jednej z przewidzianych prawem form.

Rozdział 2

Ogólne zasady wykonywania kontroli

§ 4

Działania kontrolne Funduszu polegają w szczególności na:

- 1) badaniu prawidłowości i zgodności wykorzystania pomocy z przepisami ustawy z 14 grudnia 1995 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 133 poz. 654), z wewnętrznymi aktami prawnymi Funduszu oraz z treścią umowy zawartej przez Fundusz z bankiem,
- 2) badaniu postępów w realizacji programu uzdrowienia gospodarki banku,
- 3) ocenie efektywności zarządzania przez bank pozyskanymi środkami pomocowymi,
- 4) ustalaniu przyczyn i skutków stwierdzonych uchybień.

§ 5

Formy kontroli wykonywanej przez Fundusz są następujące:

1) kontrola pośrednia, a w szczególności:

- a/ analiza dokumentów i informacji przekazywanych okresowo przez bank,
- b/ bieżąca ocena sytuacji ekonomiczno - finansowej banku na podstawie obowiązującej sprawozdawczości miesięcznej oraz innych informacji pozyskanych z Narodowego Banku Polskiego i Ministerstwa Finansów,
- c/ ocena stopnia realizacji programu naprawczego na podstawie kwartalnych informacji banku,

2) okresowa kontrola bezpośrednia w banku korzystającym ze zwrotnej pomocy finansowej, dotycząca w szczególności:

- a/ stopnia realizacji programu uzdrowienia gospodarki banku i stopnia poprawy jego sytuacji,
- b/ sposobów wykorzystania środków uzyskanych w ramach zwrotnej pomocy finansowej,
- c/ kompleksowej oceny postępów w realizacji programu uzdrowienia sytuacji banku,

3) kontrola natychmiastowa w przypadku:

- a/ pojawienia się symptomów zagrożenia realizacji programu uzdrowienia gospodarki banku,
- b/ zagrożenia zwrotu kwoty udzielonej pomocy wraz z należnymi odsetkami.

§ 6

Pracownicy przeprowadzający kontrolę zobowiązani są do zachowania tajemnicy służbowej, co do przebiegu i wyników kontroli.

§ 7

Pracownicy kontrolujący sporządzają protokół z kontroli.

§ 8

Protokoły kontroli stanowią integralną część dokumentacji Funduszu dotyczącej umowy pomocowej z danym bankiem.

Rozdział 3

Tryb wykonywania kontroli

§ 9

Zakres, termin rozpoczęcia i czas trwania kontroli ustala członek Zarządu nadzorujący Departament Programów Naprawczych i Restrukturyzacji Banków.

§ 10

Fundusz zawiadamia bank o zakresie i terminie kontroli. W uzasadnionych przypadkach kontrola może być przeprowadzona bez uprzedzenia.

§ 11

Kontrolę przeprowadza upoważniony przez Prezesa Zarządu Funduszu pracownik lub zespół pracowników Departamentu Programów Naprawczych i Restrukturyzacji Banków.

§ 12

W przypadku, gdy kontroli dokonuje zespół pracowników, jego pracami kieruje przewodniczący zespołu.

§ 13

Prezes Zarządu Funduszu, na wniosek członka Zarządu nadzorującego Departament Programów Naprawczych i Restrukturyzacji Banków, może:

- 1) wyznaczyć do przeprowadzenia kontroli pracownika innego departamentu, niż określony w § 10.
- 2) powołać ekspertów do przeprowadzenia lub udziału w kontroli.

§ 14

Pracownikom kontrolującym, w toku przeprowadzania kontroli, stosownie do postanowień zawartych w umowie o udzieleniu pomocy przysługują uprawnienia do:

- 1) wglądu do akt i dokumentów kontrolowanego banku na wszystkich nośnikach informacji w zakresie dotyczącym kontroli.
- 2) otrzymywania od władz kontrolowanego banku wyczerpujących wyjaśnień lub oświadczeń w zakresie dotyczącym kontroli.

§ 15

Decyzję o rozszerzeniu zakresu kontroli podejmuje nadzorujący członek Zarządu na wniosek przeprowadzającego kontrolę składany w przypadku uznania w toku kontroli konieczności rozszerzenia jej zakresu.

§ 16

Dyrektor Departamentu Programów Naprawczych i Restrukturyzacji Banków przedkłada Zarządowi Funduszu:

- 1) informacje o wynikach i wnioskach z kontroli,
- 2) propozycje dalszego postępowania w przypadku stwierdzenia:
 - a/ wykorzystywania pomocy niezgodnie z jej przeznaczeniem,
 - b/ naruszenia innych postanowień umowy,
 - c/ pogorszenia sytuacji ekonomicznej banku w stopniu zagrażającym zwrotowi kwoty udzielonej pomocy wraz z należnymi odsetkami,
 - d/ innych okoliczności zagrażających terminowości spłat,
 - e/ braku poprawy sytuacji banku,
 - f/ nie realizowania programu uzdrawiania gospodarki banku.

§ 17

Fundusz zawiadamia bank kontrolowany o wyniku przeprowadzonej kontroli.

§ 18

Prezes Zarządu Funduszu - w cyklu kwartalnym - przedkłada Radzie Funduszu informację o przeprowadzonych kontrolach.





W a r s z a w a
